2003 ЙИЛ — ОБОД МАҲАЛЛА ЙИЛИ

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ШАҲАР ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган № 144 (9.794) 2002 йил 9 декабрь, душанба Сотувда эркин нархда

Маҳаллам обрўйим,
кўзим қораси,
Ундадир ҳаётим,
ундадир шоним.
Ҳар гўдак, ҳар кекса
юрака яқин,
Бу менинг маҳаллам,
бу менинг жоним.

Зулфия ЎМИНОВА

ҲАЁТИМИЗНИНГ, ТАРАҚҚИЁТИМИЗНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСИ

Бундан ўн йил муқаддам қабул қилинган ва халқимизнинг иродасини, руҳиятини, ижтимоий онги ва маданиятини ўзида тўла акс эттирган Бош қонунимиз — Ўзбекистон Республикаси Конституцияси муҳим сиёсий, ҳуқуқий ҳужжат сифатида жаҳонда янги, суверен, истиқболи порлоқ давлат дунёга келганининг ўзига хос шаҳодатномаси бўлди.

Фаровон турмушимиз ривожида, Ватанимиз ва халқимиз тақдирида Конституциямизнинг аҳамияти тобора ортиб бормоқда. Конституциямизни нафақат таърифлаганда, айни чоғда қоидаларини модда-модда рўёбга чиқариш асосида уни ҳаётимиз Қомуси деб билишимиз ва беҳад қадрлашимиз бежиз эмас.

Бунинг сабаби шуки, Конституциямизда халқимизнинг ҳуқуқий демократик давлат, адолатли фуқаролик жамияти, эркин ва фаровон ҳаёт қуришдек орзу-ҳаваси ўзининг тўла ифодасини топган. Шундай давлат, жамият ва эркин ҳаётнинг шакл-шамойили, маънавий қиёфаси шоён акс эттирилган. Унда тараққиётимиз гарови бўлмиш тинчлик, осойишталик, тотув ҳаётнинг асослари белгилаб берилган. Фуқароларимизнинг ҳуқуқ ва бурчлари бирбирига уйғунлаштирилган. Энг муҳими, инсон ҳуқуқи, инсон эркинлиги мустаҳкам муҳрлаб қўйилган.

Ҳа, Президентимиз Ислом Каримов раҳнамолигида ишлаб чиқилган ва барча жабҳаларда амалга оширилаётган ислоҳотлар, улкан бунёдкорлик ишларимиз ва буюк келажагимизнинг ҳуқуқий кафолати бўлиб хизмат қилаётган Конституциямиз қабул қилинганига ўн йил тўлди.

Шу муносабат билан 5 декабрь куни пойтахтимиздаги муҳташам "Туркистон" саройида тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

(Давоми 2-бетда).

Президент Ислом Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг ўн йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги нутқи

Ассалому алайкум, муҳтарам дўстлар!

Қадрли юртдошлар!

Аввало, ўз номимдан барчангизни, сизлар орқали бутун халқимизни қутлуғ айём — ҳаётимизнинг ҳуқуқий асоси бўлмиш Конституциямизнинг 10 йиллиги билан чин қалбимдан муборакбод этишга рухсат бергайсиз.

Конституциямизнинг мамлакатимизда янги ҳаёт, янги ҳуқуқий давлат ва адолатли жамият қуришдаги аҳамияти ва моҳияти ҳақида кўп гапириш, кўп фикр юритиш мумкин.

Бугун Конституциявий суд раиси Бўритош Мустафоев қилган маърузада ҳам эзгу мақсадларимизга эришиш йўлида Конституциямизнинг улкан ҳиссаси ҳақида мазмунли фикр ва мулоҳазалар айтилди.

Мен шу фурсатдан фойдаланиб, сиз, ҳурматли мажлис иштирокчилари эътиборини кўпроқ бошқа масалага — Конституциямиз асосида қабул қилинаётган қонунларни ҳаётга татбиқ этиш ва шу муҳим масала атрофида тўпланиб турган муаммоларга жалб қилмоқчиман.

Шуни очиқ тан олишимиз керак, қонун устуворлигини ҳаётимизнинг барча жабҳаларида таъминлаш, эскича фикрлаш, умуман, қотиб қолган қарашлардан тезроқ воз кечиш ва аввало, инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини олдинги ўринга қўйиш ва шу асосда йўл тутиш, бу жараёнларни тубдан тезлаштириш бугунги кунда биз учун энг долзарб масалалар бўлиб қолмоқда.

Содда қилиб айтганда, биз қандай ҳар томонлама чуқур ва пухта ишланган, юксак андозаларга асосланган қонунларни қабул қилмайлик, агарки, уларнинг норма ва талаблари амалда ҳаётимизда ўз кучини кўрсатмаса — шу йўналишда қилаётган барча ишларимизнинг самараси бўлмайди. Ва, бундай ҳолатлар фуқароларимизнинг табиий ва ўринли эътирозларига сабаб бўлмоқда.

Бу ўзи нима дегани, нима учун қонуний нормаларда кўрсатилган талаблар бошқа-ю, ҳаётимизда кўпгина ҳолатлар ва мисоллар бошқача, деган фикрларга жавоб топиш осон эмас, албатта.

Шундай вазиятларда қонун қонун билан, ҳаётда эса кўпинча мансабда ўтирганларнинг айтгани бўлар экан, уларнинг сўзи, уларнинг ҳақиқати ҳақиқат бўляпти, деган кайфиятлар ҳам учрайди.

Шундай ҳолатлар ва савдолар бошига тушганда, одамларимиз беихтиёр "Ўйнашмагин арбоб билан, арбоб урар ҳар боб билан" деган мақолни изтироб чекиб эслаши ҳам ўринли, деб ўйлайман.

Бу ҳам ҳаётимизнинг аччиқ ҳақиқати.

Биз қонунчиликка асосланган ҳуқуқий давлат қуришга интилаётган эканмиз, бундай ҳолатлардан юз ўгирмасдан, қочмасдан, аксинча, бунга олиб келувчи сабабларнинг тагтомирига етиб бориш ва уларнинг ечимини топишимиз зарур.

Бу барчамизнинг, аввало, қонун чиқарувчи ва ижро этувчи идора ва ташкилотлар мутасадди раҳбарларининг бурчидир.

Бу каби вазият ва ҳолатлар нафақат бизда — мустақил тараққиёт йўлига ўтган ва Конституцияси энди ўн ёшга кирган мамлакатимизда эмас, балки энг ривожланган давлатларда ҳам учраб туриши мумкин.

Лекин, ҳеч шубҳасиз, хусусан, биз учун бу масала бугунги кунда буюк истиқболларимизни кўриш, халқимизнинг келажакка ишончини қозониш ва мустаҳкамлаш учун энг долзарб ва ҳал қилувчи масалаларнинг бирига айланмоқда.

Нега деганда, замонавий талабларга жавоб берадиган, эл-юртимизнинг асл ва чуқур манфаатларини инобатга олган қонунларни қабул қилиш — ўз йўли билан.

Айни пайтда бу қонунларнинг ҳаётимизда жорий бўлганини, ўз аксини топганини кўриш — бу одамларимизга мутлақо бошқача мамнуният бағишлайдиган ва уларни рози қиладиган вазият эканини барчамиз яхши тушунамиз.

Энди бу муаммоларнинг ечимига келадиган бўлсак, аввало нималарга алоҳида эътиборимизни жалб қилишимиз зарур?

Кўпгина масалалар ва йўналишлар қаторида, уларнинг энг муҳимлари ҳақида қисқача тўхталиб ўтсак:

Биринчидан, Конституциямиз ҳаётимизда ўз аксини тўлиқ топиши учун ҳали замон талаб қиладиган кўпгина янги қонунларни қабул қилишимиз шарт.

Биз қонунларнинг матни, маъно-мазмуни ҳақида кўп бош қотирамиз, аммо уларда белгилаб қўйилган талабларни амалга ошириш учун қонунчиликда муҳим аҳамиятга эга бўлган, шу қонунни жорий қилиш учун керак бўладиган актларни қабул қилишни, бу масала бўйича жавобгарликни жойига қўйишни кўпинча унутиб қўямиз.

Шу сабабли ҳам қонунларимизнинг неччи фоизи ҳаётимизда ўз ифодасини топмоқда, қанчасини татбиқ этиш оғир кечмоқда, деган саволга жавоб бериш қийин.

Иккинчидан, жамиятимиз ҳаётида қонун устуворлигига эришиш учун ҳокимиятнинг уч тармоғи — қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд ҳокимиятининг ҳақиқий мустақиллигини таъминлаш зарур.

Шундагина ҳокимият тармоқлари орасида том маънодаги мувозанат қарор топади, содда қилиб айтганда, адолат тарозиси бузилмайди.

Аввало, суд ҳокимияти, суд органлари мустақил бўлиб ҳаммага ҳам бир кўз билан қараши — бу оддий фуқароми ёки мансабдор ва амалдорми — ҳар қандай ҳолатда ҳам қонун устуворлигининг таъминланишига эришишимиз даркор.

Учинчидан, ижро ҳокимияти ва идораларининг, яъни бу ҳокимлик ёки вазирлик бўладими — умуман, мансаб курсисида ўтирганларнинг ўзига юкланган вазифани адо этишда масъулияти ва жавобгарлигини янада ошириш лозим.

Бу талаб, аввало, маъмурий идоралар, қонунни муҳофаза қилувчи органлар ва ташкилотларга тегишлидир.

Тўртинчидан, нодавлат ва ижтимоий, ўзини ўзи бошқариш ташкилотларининг ва фуқаролик институтларининг роли, ўрни ва моҳиятини, уларнинг давлат корхоналари устидан жамоатчилик назоратини кучайтириш зарур.

Биз бу йўналишда бугунги кунда фақатгина биринчи қадамларимизни қўймоқдамиз.

Бешинчидан, жамоатчилигимиз, аҳолимизнинг сиёсий ва ижтимоий савияси ҳамда фаоллигини ошириш даркор.

(Давоми 2-бетда).

ДИЛДАГИ ГАПЛАР

ОТАНГ — МАҲАЛЛА, ОНАНГ — МАҲАЛЛА

Ҳар йили Ўзбекистон Республикаси Конституцияси кунини умумхалқ байрами сифатида нишонлаш билан бирга бўсағада турган янги йилнинг қандай номланишини ҳам ўзига хос тантана билан кутиб оламиз. Мана бир неча йилдирки, бу эзгу одат ҳаётимиздан мустаҳкам ўрин олиб, анъанага айланиб бормоқда. Кутлуғ номлар билан аталиб ўтган йиллар ҳар биримизнинг ҳаётимизда ўзига хос нурли излар қолдирди. Қарияларни қадрлаш йилимиз эса ўз ўтмишдошларининг мантиқий давоми бўлди. Юртимизга янги нафас, янги руҳ олиб келаётган янги йилнинг Юртбошимиз томонидан «Обод маҳалла» йили деб эълон қилиниши ҳамшаҳарларимизни янада руҳлантириб юборди. Улар Президентимизнинг Конституциямизнинг 10 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги нутқидан сўнг таҳририятимизга қўнғироқ қилишиб, ўзларининг дил сўзларини баён этишмоқда.

— Кириб келаётган йилнинг «Обод маҳалла» йили деб эълон қилиниши барча қатори айниқса биз маҳалла оқсоқолларининг ҳам дилимиздаги муддао бўлди. Албатта маҳалла ободончилиги ўз-ўзидан бўлиб қолмайди. Бунинг учун биринчи навбатда биз оқсоқоллар жон куйдиришимиз керак бўлади.

Маҳалла ноёб тизим эканлиги бугун барчамизга аён. Сабаби, ҳар биримиз маҳаллада туғилиб ўсамиз, вояга етамиз. Бизнинг бошимизни қовуштириш, одоб ва тарбия сабоқларини бериш, тартиб-интизомга ўргатиш ва мустаҳкамлашда маҳалланинг роли катта.

Собир КОМИЛОВ,
маҳалла оқсоқоли.

— Азиз болаларим, ўғил-қизларим. Мен 90 ёшдан ошиб, юз билан юзлашган инсонман. Ўғил-қизларим, келинларим, набираларим қуршовида эъзоздаман. Ёлғиз вақтларимда радио, телевизор ҳамроҳим. Тунов куни «Ойнаи жаҳон»ни кўра туриб, Президентимизнинг келаси йилни «Обод маҳалла» йили деб аташ тўғрисидаги таклифларини эшитиб бошим осмонга етди. Сабаби ободончиликка, айниқса маҳалла ободончилигига эътибор берган киши эл дуосини олади, умри узун, мартабаси баланд бўлади. Ҳаётимизнинг барча икир-чикирлари, турмушимиздаги урф-одатларимиз, анъаналаримиз маҳалладан бошланади. Қачонки маҳаллада янгича фикрлар таркиб топса, тинчлик ва хотиржамлик ҳукм сурса, у қанчалик обод ва кўркам бўлса, ҳаммамизнинг юзимиз ёруғ бўлади.

Азиза ҚОДИРОВА,
нуроний онахон.

— Маҳалламиз — кўркимиз, файзу-баракотимиз. Ахир халқимиз «Отанг — маҳалла, онанг — маҳалла» деб бежиз айтмайди. Бу гапнинг тагида маҳаллани қадрлашдек чуқур маъно бор. Шу нуқтаи назардан янги йилимизнинг «Обод маҳалла» номи билан аталиши қувончлидир.

Қобил ИСОҚОВ,
хизматчи.

XXI аср садоси

Барча манбалардан олинган енгги хабарлар

Мамлакатимизда

● Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов номига қутлуғ Рамазон ҳайити — Ийд әл-Фитр муносабати билан хорижий давлатларнинг раҳбарларидан самимий дил сўзлари изҳор этилган қутловлар келишда давом этмоқда.

● Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитасида Зулфия номидаги Давлат мукофоти комиссиясининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди.

● «Булоқбоши ипаги» акциядорлик жамиятига Жанубий Кореядан ускуналарнинг дастлабки туркуми келтирила бошланди. Жами таннархи 1 миллион 375 минг АҚШ доллари миқдорида бўлган замонавий ускуналар экспортга мўлжалланган ипак маҳсулотларини ишлаб чиқаришга имкон беради.

● Мамлакатимиздаги йирик машинасозлик корхоналаридан бири — Самарқанддаги «СамКочавто» қўшма корхонасида шу йилдан бошлаб Ички ишлар вазирлиги Ёнғин хавфсизлиги бош бошқармаси, Германиянинг «Ивеко-Магирус» фирмаси билан ҳамкорликда ёнғинга қарши машина ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Тошкентда ана шу техниканинг тақдимот маросими бўлиб ўтди. Тадбирда қўшмакорхонада тайёрланаётган рефрижератор, чиқинди ташиш машиналари ҳам намойиш этилди.

● Амударё тумани марказида бўш иш ўринлари бозори уюштирилди.

● **Бугун** пойтахтимиздаги «Ўзбекистон» теннис мажмуида Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 13 ноябрдаги 391-сонли «Ярмарка савдосини ташкил этишни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори асосида республика улгуржи озиқ-овқат савдо ярмаркаси очилди. 14 декабргача ўтказиладиган ушбу ярмаркада мамлакатимиздаги бир қатор компаниялар, корпорациялар, акциядорлик уюшмалари томонидан 2003 йилда ишлаб чиқариладиган маҳсулотлар намойиш этилади.

● Андижон вилоятининг Асака шаҳрида янги деҳқон бозори аҳолига хизмат кўрсата бошлади.

● Тошкентда мамлакатимиз агросаноат мажмуи ходимлари билан Германия Федератив Республикаси Агроакцияси вакилларининг учрашуви бўлиб ўтди.

● Ўзбекистон Давлат консерваториясида ўзбек опера ва қўшиқчилик санъатининг йирик намояндаларидан бири, ноёб овоз соҳибаси, Ўзбекистон халқ артисти Назира Аҳмедова номи билан ўтказилган танловда Алишер Навоий номидаги Давлат академик Катта театрининг солисти Саида Мамадалиева Гран-при совриндори бўлди. Ўзбекистон Давлат консерваториясининг талабаси Малика Норматова биринчи ўринни эгаллади.

● **Бугун** мамлакатимиз пойтахтида об-ҳаво ўзгариб турди, ёғингарчилик бўлмади. Кундузи ҳаво ҳарорати 13-15 даража илиқ бўлди.

Жаҳонда

● Украина Президенти Леонид Кучма қисқа ташриф билан Россияга келди.

● Тожикистон Президенти Имомали Раҳмонов ўзининг АҚШга расмий ташрифини бошлади.

● Венгриядаги тўрт етакчи сиёсий партия мамлакатнинг Европа Иттифоқига кириши борасида келаси йил 12 апрель куни референдум ўтказишга келишиб олди.

● Боннда Афғонистон масаласи бўйича иккинчи халқаро анжуман ўз ишини якунлади. Анжуманда иштирок этган Афғонистон Президенти Ҳамид Карзай ўз нутқида хавфсизликни таъминлаш масаласи толиблар ҳокимияти ағдарилганидан кейин мамлакатнинг энг оғир ва кескин муаммоларидан бири бўлиб қолаётганлигини таъкидлади. У яна бир бор халқаро ҳамжамиятни мамлакат пойтахтидан бошқа ҳудудларда ҳам халқаро тинчликни сақловчи кучларни жойлаштиришга даъват этди.

● НАТО Бош котиби Ж. Робертсон Россия Федерацияси ва НАТО ўртасидаги ҳамкорлик масалаларини муҳокама қилиш ва терроризмга қарши курашда ҳарбийларнинг ролига бағишланган конференцияда иштирок этиш учун Москвага келди.

● Таиланд қироли Пумипон Адулядет ўзининг 75 ёшга тўлиши муносабати билан мамлакат қамоқхоналарида сақланаётган маҳбуслардан 5623 нафарини афв этиб, озодликка чиқарди. Улар ўғирлик ва гиёвандлик жиноятлари учун қамоққа олинган эдилар.

● АҚШ пул белгилари бюроси долларнинг рангини ўзгартиришга қарор қилди. Дастлаб 20 долларлик купюра янгича чиқарилади. У келаси йилнинг кузида муомалага киритилади. Кейинги бир ярим йил давомида 50 ва 100 долларлик купюраларнинг ҳам ранги ўзгартирилади. Бироқ уларнинг ўлчами ва Президентлар сурати сақлаб қолинади. Ўзгариш фақат долларнинг рангига тегишли бўлади, холос. Олдинги кўк рангдан фарқли ўлароқ, янги банк қоғозларининг ҳар қайсиси ҳар хил рангда чиқарилади.

● Швецияда анъанавий Нобель ҳафталиги бўлиб ўтмоқда. **Эртага** ҳафталик Стокголь ва Ослода нуфузли мукофотларни топшириш маросими билан ниҳоясига етади.

● АҚШ томони БМТ Бош Ассамблеясининг Исроил томонидан Қуддус шарқининг қўшиб олинганини қораловчи резолюциясига қарши овоз берган. БМТ Бош Ассамблеяси фаластинликларнинг ҳуқуқларини таъминлашга ва Исроил қўшинларининг бу ҳудуддан олиб чиқилишига даъват этувчи олти резолюцияни маъқуллади. Авваллари Вашингтон доимо Қуддус мақоми борасида ўтказилган овоз бериш жараёнида бетараф мавқеини эгаллаб келаётган эди.

● Австралия Филиппиндаги ўз элчихонасини ҳали очиш ниятида эмас. Маълум бўлишича, Австралия ҳукумати мамлакат хавфсизлик хизмати ходимлари томонидан Филиппиндаги элчихонага жиддий террор ҳаракатлари содир этилиши мумкинлиги ҳақида ишончли маълумотни олган. Шу туфайли мамлакат у ерда ўз элчихонасини ёпишга мажбур бўлган эди. Айни пайтда Канада ҳам Филиппиндаги ўз элчихонасини номаълум муддатга ёпишга мажбур бўлган.

● Буюк Британия ҳукуматининг мамлакатдаги университет ва коллежларида таълим олиш учун тўланадиган контракт пулларини ошириш ҳақидаги қарори талабаларнинг катта норозилигига сабаб бўлган. 20 минг талаба Лондон марказида норозилик намойиши ўтказиш ниятида. Маълумки, Буюк Британия олий ўқув юртларида ҳар бир талаба йилига 1100 фунт стерлинг (1730 АҚШ доллари атрофида) пул тўлайди.

● Каракасдаги марказий майдонда мамлакат Президенти У. Чавесга қарши ўтказилган митинг қатнашчилари ўққа тутилиши оқибатида 3 киши ҳалок бўлди, 29 киши жароҳатланди.

● Бангладешдаги тўртта кинотеатрда содир бўлган портлаш оқибатида дастлабки маълумотларга қараганда 20 га яқин киши ҳалок бўлган, 300 дан ортиқ киши жароҳат олган.

● Испания полицияси Панама каналида рўйхатдан ўтаётган кема капитани ва унинг ўн нафар ходимини қамоққа олди. Бунинг боиси Испаниянинг Хихон портида текширувдан ўтказилаётганда кема остида икки тонна кокаин моддаси борлиги аниқланганлигидир.

● Кубада бир вақтнинг ўзида 17 минг киши қатнашган шахмат мусобақаси бўлиб ўтди. Энди бу рекорд Гиннесснинг Рекордлар китобига киритиладиган бўлди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

«Ўзбекистон Республикаси ҳудудига истеъмол товарлари олиб келинишини тартибга солиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2002 йил 11 июлдаги ПФ-3105-сонли Фармонига ўзгартиришлар киритиш ҳақида

Ташқи савдо фаолиятини янада эркинлаштириш ва республика ҳудудига истеъмол товарлари олиб келиш тартибини соддалаштириш мақсадида:

1. 2003 йилнинг 1 январидан бошлаб ноозиқ-овқат истеъмол товарлари олиб келадиган юридик шахслардан истеъмол товарлари импортига амалдаги божхона тўловлари билан бир қаторда ундириладиган йиғим бекор қилинсин.

2. «Ўзбекистон Республикаси ҳудудига истеъмол товарлари олиб келинишини тартибга солиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2002 йил 11 июлдаги ПФ-3105-сонли Фармонининг 1-банди ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

3. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги Ўзбекистон Республикасининг тегишли вазирликлари ва идоралари билан бирга ўн кун муддатда амалдаги қонунчиликка мазкур Фармондан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги таклифларни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига тақдим этсин.

4. Ушбу Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Р. Азимов зиммасига юклатилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2002 йил 4 декабрь.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг
ҚАРОРИ

Ўзбекистон Республикасига истеъмол товарлари олиб келишни такомиллаштириш чора-тадбирларини амалга ошириш тўғрисида

«Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Лицензиялашни бекор қилиш ҳамда истеъмол товарларини олиб келиш ва Ўзбекистон Республикасининг ички бозорида сотишни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» 2002 йил 20 августдаги 295-сон қарорини бажариш юзасидан, шунингдек истеъмолчиларни истеъмол товарлари тўғрисидаги ишончли ахборот билан давлат тилида таъминлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Белгилансинки:

2003 йил 1 январдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси ҳудудига эркин муомалага чиқариладиган импорт қилинадиган истеъмол товарларининг айрим турларини мажбурий маркалаш жорий этилади;

мажбурий маркаланиши керак бўлган ва 2002 йил охиригача Ўзбекистон Республикаси ҳудудида эркин муомалага чиқарилган истеъмол товарлари чакана савдо шохобчаларида 2003 йил 1 апрелгача давлат тилида маркаланмасдан сотилиши мумкин.

2. Қуйидагилар:

Импорт қилинадиган истеъмол товарларини маркалаш тартиби тўғрисидаги низом;

тижорат мақсадларида Ўзбекистон Республикасига импорт қилишда мувофиқлик сертификатлари мажбурий тақдим этилиши талаб этиладиган истеъмол товарларининг қўшимча рўйхати тасдиқлансин.

3. «Ўзстандарт» агентлиги, Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси, Давлат солиқ қўмитаси, Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси, Соғлиқни сақлаш вазирлиги мазкур қарордан келиб чиқувчи талабларга риоя этилиши устидан қатъий назоратни таъминласинлар.

4. Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси, Давлат солиқ қўмитаси, «Ўзстандарт» агентлиги, Адлия вазирлиги ҳамда манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда ўн кун муддатда ўз норматив ҳужжатларини мазкур қарорга мувофиқлаштирсинлар.

5. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Лицензиялашни бекор қилиш ҳамда истеъмол товарларини олиб келиш ва Ўзбекистон Республикасининг ички бозорида сотишни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» 2002 йил 20 августдаги 295-сон қарорига (Ўзбекистон Республикаси ҚТ, 2002 й., 8-сон, 47-модда) ўзгартиришлар киритилсин.

6. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ў. Султонов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2002 йил 5 декабрь.

Ҳаётимизнинг, тараққиётимизнинг ҳуқуқий асоси

Президент Ислом Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг ўн йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги нутқи

(Давоми. Боши 1-бет).

Мен бу масалани биринчи даражали масалага айланиш керак, деб ўйлайман.

Ҳар қайси инсон ўз ҳақ-ҳуқуқи учун курашиши лозим. Ҳар қандай одам учун иймон-эътиқод деган сўзлар шунчаки, ҳавойи сўзлар эмас, синча, уни доимо қийнайдиган, виждонини уйғотадиган чуқур тушунчалар бўлса, бундай фуқаро атрофдаги одамлар, маҳалла-кўй, эл-юрт ташвиши билан яшаши шарт.

Барчамиз лоқайдлик ва бепарволикдан, сен менга тегма — мен сенга тегмайман деган заифлик асоратидан бутунлай жудо бўлишимиз зарур.

Жамиятимизда шундай инсонлар қанча кўпайса, аввало, ҳаётга кириб келаётган ёшларимизда бундай кайфият нақадар кучайса, бундай қарашлар уларни ҳаёт тарзининг узвий қисмига айланган ҳолда биз олдимизга қўйган мақсадларга тезроқ етиб борамиз.

Бу масаланинг яна бир муҳим томони — бундай фикрловчи ва ҳаёт кечирувчи одамларимиз, ёшларимиз жамиятимизда ўз ўрнини тезроқ топса, ҳеч шубҳасиз, ҳокимият амалдорлари орасида Конституция ва қонунларимизни писанд қилмайдиган, ўз манфаатини, ўз бойлигини давлат ва эл-юрт манфаатидан юқори қўяётган чаласавод кимсаларга шунча ўрин қолмайди.

Ўз-ўзидан аёнки, биз адолатли ва фаровон жамият қурмоқчи эканмиз, Конституция ва унинг асосида яратилган қонунларни чуқур ўрганиш ва уларга риоя қилиб яшаш кундалик ҳаёт тарзимизга айланиши шартдир.

Азиз юртдошлар!

Ҳаммангизга маълумки, биз бундан роппа-роса бир йил муқаддам мана шу залда 2002 йилни мамлакатимизда Қарияларни қадрлаш йили, деб эълон қилган эдик.

Бизнинг бу йилга шундай ном беришдан асосий мақсадимиз — халқимизнинг азалий удумларига риоя қилиб, эл-юртимизнинг фаровонлигини оширишга қаратилган ўзига хос сиёсатимизни изчил давом эттириш, уни янада кўпроқ амалий ишлар билан мустаҳкамлашдан иборат эканини, ўйлайманки, жамоатчилигимиз яхши билади.

Содда қилиб айтганда, биз олиб бораётган давлат сиёсати, биз қураётган давлат тизими, барпо этаётган янги жамият, ҳаётимизда қарор топаётган эзгу қадриятлар замирида, аввало, Ўзбекистоннинг буюк келажагини ўйлаб, йиллар давомида шу олижаноб ишга ўз ҳиссасини қўшган, ана шу пойдеворнинг тамал тошини қўйган инсонларни улуғлаш, уларни рози қилишдек олижаноб мақсад мужассам.

Шу маънода, кейинги йилларда эълон қилинган Инсон манфаатлари ёки Оила йилини оласизми, Аёллар, Соғлом авлод, Оналар ва болалар йили ёки мана шу Қарияларни қадрлаш йилини оласизми — буларнинг барчаси бир-бири билан мантиқий асосда, ўзаро узвий боғланганини кўрамиз.

Давлат ва жамият эътиборини ижтимоий ҳаётимизнинг муҳим йўналишларига қаратиб, одамларимизнинг оғирини енгил қилишга қаратилган дастурларни бажариш учун керакли имконият ва маблағ топиб қилган ишларимизнинг амалий таъсири ҳаётимизнинг барча жабҳаларида бугун самара бераётганига ҳаммамиз — оддий фуқародан тортиб юқори мансаб лавозимларида ўтирган инсонларгача гувоҳ бўлмоқдамиз.

Агар биз ўтиб бораётган 2002 йилга худди шу кўз билан қараб, унинг амалий натижаларини таҳлил этадиган бўлсак, ҳеч шубҳасиз, Қарияларни қадрлаш йили бўйича қабул қилган дастуримиз нафақат муҳтарам фахрийларимиз, кексайиб қолган ота-оналаримиз, балки бутун жамиятимиз ҳаётида катта из қолдирганига ишонч ҳосил қиламиз.

Мен бугун бу тўғрида батафсил ҳисобот беришни мақсад қилиб қўйганим йўқ. Чунки, дастур ижроси юзасидан мутасадди ташкилотлар вакиллари матбуот, радио-телевидение орқали, маҳалла ва фуқаролар йиғинларида ўз ҳисоботини беради, албатта.

Мен фақат бу борадаги айрим мисолларни келтириб ўтмоқчиман.

Қарияларимизни моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш мақсадида, аввало, жорий йилда пенсия ҳажмини аниқлаш ва ҳисоблашга адолатли қараб, пенсия миқдорининг 1,3 марта кўпайтирилгани, кексаларимизга қўшимча имтиёзлар бериш учун биргина Пенсия жамғармаси томонидан 39 миллиард 600 миллион сўм маблағ ажратилгани ҳам бу борадаги ишларнинг кўлами нечоғли катта бўлганини кўрсатиб турибди.

Ёки қарияларни ижтимоий ҳимоя қилиш тизимини такомиллаштириш, уларга тиббий, санаторий-курорт, коммунал-маиший ва транспорт хизматлари кўрсатишни яхшилаш бўйича бир қатор чора-тадбирлар амалга оширилганини ҳам эсламасдан ўтолмаймиз.

Шу ўринда икки миллионга яқин қария диспансер назорати ва тиббий кўрикдан ўтказилгани, 30 мингдан зиёд отахон ва онахонларимиз санаторияларда ва тиббиёт масканларида бепул даволанганини алоҳида таъкидлаш лозим.

Бу ҳақда гапирганда, "Ортопедик реабилитация" илмий ишлаб чиқариш корхонасининг барча вилоятларда филиаллари ташкил этилиб, ёрдамга муҳтож ва ногирон кексаларни махсус аравачалар, эшитиш мосламалари ва бошқа зарур воситалар билан таъминлаш ишлари изчил давом эттирилаётганини ҳам тилга олиш мумкин.

Ёки бўлмаса, шу йил Қорақалпоғистон Республикасида "Тахиатош" санаторий-профилакторийси, Наманган вилоятида уруш ва меҳнат фахрийларига мўлжалланган "Косонсой" сиҳатгоҳи, Сирдарё вилоятининг Янгиер шаҳрида "Саховат уйи" барпо этилганини айтиш ўринлидир.

Жорий йилнинг ўтган даври мобайнида ногирон ва қаровчисиз кексаларга 1 миллиард 340 миллион сўмлик моддий ёрдам кўрсатилгани, бу эса режадагидан уч баробар кўп экани ҳам албатта амалга оширилган ишлар салмоғидан далолат беради.

Бундан ташқари, 900 нафар ёлғиз отахон ва онахонларнинг уйлари давлат ҳисобидан таъмирлаб берилгани, 11 минг 700 нафар ёлғиз кексага давлат дастурида кўзда тутилган имтиёзли ёрдам амалга оширилаётгани, уларга 3 мингдан зиёд ҳамшира хизмат кўрсатаётгани, "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати фаоллари эса 3 минг 700 кексани ўз оталиғига олиб, уларга мунтазам ёрдам кўрсатиб келаётгани айниқса эътиборлидир.

Албатта, масаланинг маънавий томони, яъни оилада, маҳаллада, жамоат жойларида, тўй ва маъракаларда кексаларимизга бўлган ҳурмат-эътибор янада ортгани, улар доимо кўпчиликнинг эъзозида бўлиб келаётгани ҳақида ортиқча тўхталишга зарурат бўлмаса керак.

Бугунги фурсатдан фойдаланиб, мана шу эзгу ишларга ҳисса қўшган саховатли инсонларга, турли хайрия ташкилотлари вакилларига ўз миннатдорлигимизни изҳор этиб, илоҳим, қилган хайрли ишларингизнинг савобини ўзингиз ҳам кўринг, бошингиз омон бўлсин, ҳеч қачон кам бўлманг, деб тилак билдирсак, адолатли бўлади, деб ўйлайман.

Нега деганда, уларни ҳеч ким бунга мажбур қилгани йўқ. Жамиятимиз ҳаётида рўй бераётган мана шундай ижобий ўзгаришлар, одамларимиз ўртасида меҳр-оқибат, шафқат туйғулари тобора мустаҳкамланиб бораётгани шахсан мени беҳад қувонтиради.

Албатта, мўътабар қарияларимизга бўлган эътибор, бу йўналишдаги ишлар фақат шу йил билан чекланмайди, балки янги босқичда, янгича шаклда изчил давом эттирилади.

Чунки бизларни дунёга келтириб, вояга етказган, ўзининг меҳнати билан бугунги ҳаётга катта ҳисса қўшган кекса авлод олдида барчамиз ҳамиша қарздормиз. Уларни эъзозлаш ҳар биримиз учун ҳам қарз, ҳам фарздир.

Ҳурматли дўстлар!

Барча қувонч ва ташвишлар, муаммоларга қарамасдан, ҳаёт давом этаверади.

Мана, ҳадемай, Янги йил ҳам кириб келади. Янги йилимиз ҳам файзли, баракали бўлади, Яратганимиз бу йилда ҳам биздан меҳрини, марҳаматини аямайди, хонадонларимизга тинчлик-осойишталик, бахту саодат ато этади, деб ишонамиз.

Илгари ҳам кўп бор айтган гапимни яна такрорламоқчиман: биз пок ва холис ниятлар билан яшасак, Оллоҳни доимо қалбимизда, юрагимизда сақлаб, ундан сўрасак, ишончим комилки, биздан меҳр-мурувватини ҳеч қачон дариғ тутмайди.

Янги йилга ана шундай орзулар билан қараётган халқимизнинг фикрини, кайфиятини инобатга олиб, бу йилимизнинг ҳам ҳар томонлама хосиятли, файзу баракали бўлишини ният қилар эканмиз, менинг бир таклифим бор: кириб келаётган 2003 йилни "Обод маҳалла йили" деб эълон қилсак.

Қадрли ватандошлар!

Бу масалага кенгроқ қарайдиган бўлсак, янги йилга бундай ном беришимизнинг боиси нимада, деган табиий савол туғилади.

Аввало, шуни айтиш керакки, "обод" деган сўз, "обод маҳалла" деган ибора замирида теран маъно бор.

Обод деганда, халқимиз, миллатимиз нафақат кўркам ва чиройли, шу билан бирга, айнан тинчлик ва осойишталик, ўзаро меҳр-оқибат, аҳиллик, қут-барака ҳукмрон бўлган жойларни тасаввур қилади.

Шу нуқтаи назардан қараганда, маҳалладек ноёб тизим ҳақида ортиқча гапириб ўтиришга эҳтиёж йўқ, деб ўйлайман.

Нега деганда, ҳар қайси инсон, ҳар қайси хонадон ҳаётида, давлат ва жамият бошқарувида, одамларнинг бошини қовуштириш, турар жойларда тартиб-интизомни мустаҳкамлашда, ўзини ўзи бошқариш тизимини жорий қилишда маҳалланинг роли, аҳамияти ва моҳияти кундан-кунга ошиб бораётганини барчамиз кўриб турибмиз.

Шу боис, маҳалланинг ҳаётимиздаги мавқеи юксак, унинг қонуний, ҳуқуқий асослари ҳар томонлама мустаҳкам бўлиб ривож топса, бу идорани жамиятимиз сиёсий-иқтисодий ва маънавий ҳаётининг ажралмас бир қисми, қуйи бошқариш тизими сифатида нечоғли кучайтирсак, бунинг учун барча моддий-молиявий шароитларни ташкил қилиб берсак, ўйлайманки, бу ўз олдимизга қўйган олий мақсадларга эришиш йўлида катта қадам бўлади.

Барчангиз яхши биласиз, "Отанг — маҳалла, онанг — маҳалла" деган ҳикматда жуда катта маъно бор.

Агар биз бу иборанинг ҳақиқий мазмунини сўзда эмас, амалда намоён этмоқчи бўлсак, шу маҳаллада яшайдиган ким бўлмасин — бева-бечора ёки ногирон бўладими, омади келмаган бирон-бир оила бўладими, ёлғиз қолган қария бўладими — буларнинг барчасига нафақат моддий ёрдам беришимиз, аввало, меҳр-эътибор қаратишимиз зарур.

Шу борада, ҳеч шубҳасиз, маҳалла оқсоқоллари ва фаоллари кўмак-мададга муҳтож бўлган инсонларни ёлғиз қолдирмасдан, уларнинг бошини силаб, бу одамларни ҳимоялаш учун, керак бўлса, давлат идоралари, мансабдорларнинг тинчини бузиб, тегишли ёрдам ва маблағни ундириб олиб, бутун қилаётган ишларининг самарасини янада кучайтирса, яъни маҳалла том маънода ота-оналик вазифасини ўтайдиган даражага етиб борса, биз кўп нарсага эришган, аҳолимизнинг розилигини олган бўламиз.

Лекин барчамиз яхши англаб олишимиз керакки, бу масалада ҳамма нарса фақат бугунги маҳалла тизимига, унинг фаоллари ва ташкилотчиларига боғлиқ эмас.

Бунинг учун, аввало, давлат кўмагини янада кучайтириш, маҳаллага тегишли ҳуқуқий ваколатлар бериш, унинг низомини қайтадан кўриб чиқиш, имкониятларини кенгайтириш, биринчи галда, маҳалланинг моддий негизини мустаҳкамлаш ҳақида ҳаммамиз бош қотиришимиз, қаттиқ ишлашимиз керак.

Шу маънода, маҳалланинг туман ва шаҳар ҳокимликлари, маъмурий ва ҳуқуқни ҳимоя қиладиган ташкилотлар билан, керак бўлса, ижтимоий, нодавлат, сиёсий ташкилотлар билан алоқаларини расмий, яъни ҳуқуқий асосда йўлга қўйиш, бу борада ечилмаган барча муаммоларни қонуний тарзда ҳал этиш масаласи ҳам долзарб бўлиб турибди, десак, хато бўлмайди.

Нега деганда, бу масалалар ечилмас экан, маҳалладан кўп нарсани талаб қилиш ўринсиз бўлади.

Шуни очиқ айтиш керакки, ҳақиқатан ҳам, бугун биз маҳалла зиммасига кўп вазифаларни юклаяпмиз.

Шунинг учун ҳам бугун қайси масалаларда ҳокимият, қайси масалаларда маҳалла масъул эканини қонуний нуқтаи назардан аниқ белгилаб қўйиш вақти келди, деб ўйлайман.

Обод маҳалла йили бўйича ҳам махсус давлат дастурини қабул қилиб, уни амалга ошириш юзасидан ҳукуматимизга тегишли топшириқлар берилади, албатта.

Маҳалла ҳақида сўз юритганда, яна бир масалага эътиборингизни жалб қилмоқчиман.

Бизнинг ҳаётимизни тебратадиган шундай бир соҳа борки, уни ҳеч қандай қонун ёки расмий ҳужжат билан чегаралаб, белгилаб бўлмайди.

Бу соҳа бевосита одамларнинг маънавияти, руҳий дунёси, мафкуравий онги, тафаккури билан боғлиқдир.

Шу жумладан, бир жойда яшаётган одамларнинг ўзаро алоқалари, оила муносабатлари дейсизми, қўни-қўшничилик дейсизми, қуда-андачилик дейсизми — буларнинг барчаси ғоят ўзига хос, сирли бир олам.

Бундай муносабатларни фақатгина расмий йўл билан, қонун ва фармонлар билан белгилаб бериб бўлмайди. Ва бунга интилиш ҳам калтабинлик, деб ҳисоблайман.

Бу ҳақда кўп гапириш мумкин. Шунинг учун ҳам Шарқ оламида, ислом фалсафасида одамларнинг маҳалла, яъни жамоа бўлиб яшашида, жамият ҳаётида тинчлик ва осойишталикни сақлашда меҳр-оқибатлик, шафқат ва мурувват нақадар катта ўрин тутганини англаш мумкин.

Шу сабабли, маҳалланинг аҳамияти ва ўрни ҳақида гапирганда, инсоннинг, оиланинг маънавий олами, ундан хабардор бўлиш, уни англаш, бу руҳий дунёга кўполлик билан аралашмасдан, унинг ижобий асосда шаклланишига нозиклик билан таъсир ўтказишда, ўйлайманки, маҳалладек идорага тенг келадиган бошқа бирон-бир восита йўқ.

Азиз юртдошлар!

Шу фурсатдан фойдаланиб, халқимизга хос бўлган, ҳаётимизда катта ўрин тутадиган ва унга таъсир ўтказадиган қадриятлар ҳақида тўхталиб ўтмоқчиман.

Қадрият деганда, биз минг йиллар давомида шаклланган, одамларнинг ҳаёти, ички дунёсидан мустаҳкам ўрин олган, ҳеч қайси расмий ҳужжатда акс этмаган бўлса-да, унга барча амал қиладиган, инсонларнинг қон-қонига сингиб кетган анъана ва удумларни тушунамиз.

Лўнда қилиб айтганда, одамзод бор экан, миллат бор экан, шу миллатни ифода қиладиган, асрлар мобайнида қандайдир муқаддас даражага кўтарилиб қолган аломат-хусусиятлар ҳам у билан бирга яшайди.

Табиийки, ота-боболаримиз бизга қолдирган олижаноб қадриятларни, ғууримизни кўтарадиган, халқимизнинг обрўсига обрў қўшадиган инсоний одат ва фазилатларни сақлаш, асраб-авайлаш ва энг катта бойлик тариқасида янги келажак авлодларга етказиш зарур. Бу масала бўйича ҳеч кимда, ҳеч қандай иккиланиш йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас.

Кейинги йилларда қадриятларни тиклаш ва улуғлаш, буюк авлиё ва мутафаккирларимизнинг хоки ётган қадамжоларни обод қилиш, аждодларимиз меросини ўрганиш борасида кўп-кўп ишлар қилинаётгани ҳақида ҳам узоқ гапириб ўтиришга ҳожат йўқ.

Чунки, бусиз биз буюк келажагимизни тасаввур этолмаймиз: миллатимизнинг томири, тарихи қанча чуқур бўлса, келажаги ҳам шунча буюк бўлади, деб тушунамиз.

Аммо ҳаётда шундай одат ва эскидан қолган удумлар борки, уларни миллатимиз ва халқимизга хос бўлган азалий қадриятлар қаторига киритиш қийин.

Гап нима тўғрисида кетяпти?

Гап, аввало, миллий қадриятларимизни сохталаштиришга олиб келаётган, урф-одатларимиз ниқоби остида тўй-ҳашам ва маърака-маросимларимизни катта дабдабаларга, базми жамшидларга айлантириб, ҳаётимизга кучайиб кириб бораётган ўта хунук ҳаракатлар ҳақида кетяпти.

Бунинг негизида баъзи бир одамларимизга мансуб бўлган шуҳратпарастлик, дабдабабозлик, ўзини кўз-кўз қилиш, очиқ айтиш керак, аввало, бели оғримасдан, нопок йўллар билан топган пули ва бойлигини терисига сиғдира олмаслик каби иллатлар ва эски асоратлар борлигини кўриш мумкин.

Қанчалик аччиқ бўлмасин, бугун бу тўғрида гапирмасдан бўлмайди.

Ҳеч шубҳасиз, бундай дабдабаларни ташкил қилишга бош-қош бўладиган, янги-янги маросимларни ўйлаб чиқарадиган ва шунинг ҳисобидан ўзининг манфаатини, керак бўлса, қандайдир сохта обрў топадиган, шу ишни ота касби қилиб олган маълум бир кимсалар борлигини ҳам очиқ айтишимиз зарур.

Албатта, бу ҳақда биринчи марта сўз юритаётганимиз йўқ. Бу хусусда жамоатчилигимиз, матбуот, радио ва телевидение, хотин-қизлар қўмитаси фаоллари, жойлардаги кўпни кўрган оқсоқолларимиз куйиниб гапиради.

Одам шундан ҳайратда қоладики, бундай ҳеч ақлга сиғмайдиган ортиқча маросимлар ҳар бир оила, ота-онанинг елкасига оғир юк бўлиб тушаётганини ҳамма билади.

Чунки бундан асосан кўп болали оилалар азият чекади, қийналади, шунинг оқибатида қарздор ҳам бўлиб қолиб, қарзини узиш учун бошини кўтармасдан меҳнат қилади.

Менинг бир эски танишим бор. Баъзан кўришиб, телефонлашиб турамиз. Шу бечора тўрт-бешта боласининг тўй ташвишларидан қутулмай туриб, ҳали нафасини ростлаб олишга улгурмасидан, яна тўйига навбат келиб қолибди. Нима эмиш, энди невараларга бешик тўйи қилиб бериши керак эмиш.

Бу ҳақда одамлар билан суҳбатлашсангиз, улар, энди, ўзбекчилик, ор-номус, деган гаплар бор, дейди. Бошқача айтганда, шавла кетса, кетсин, обрў кетмасин, деб иш тутади.

Бизнинг халқимизда "кўпчилик қаторида" деган бир гап бор.

"Кўпчилик қаторида" деган иборани биз, аввало, атрофдаги жамоа, маҳалла-кўй билан бирга ҳамоҳанг бўлиб яшаш, уларнинг қаторидан чиқмаслик ва кўпгина ҳолатларда ор-номус деган тушунча билан чамбарчас боғланиб кетган қарашлар, деб қабул қилишимиз тўғри бўлади.

Ўйлайманки, бу жуда олижаноб тушунча.

Нега деганда, асрлар давомида шаклланган мана шундай қарашлар бошига мусибат, ҳаёт синовлари тушган одамларни ёлғиз қолдирмасликни, уларнинг дардига ҳамдард бўлиш, ғам-ташвишларини баҳам кўриш, ёвуз кучларга, бало-қазоларга қарши бир ёқадан бош чиқариб курашишни англатади.

Шу маънода, бу тушунчани ёшларимизга, униб-ўсиб келаётган болаларимизнинг қалби ва онгига сингдириш, халқимизнинг ҳамжиҳатлигини ифода этадиган ҳаракатга айлантириш эл-юртимизга фақатгина куч-қувват бағишлайди.

Лекин, бундай олижаноб тушунчани аксига айлантириб, **ҳар қандай соғлом фикрга зид бўлган сохта урф-одатларга берилиб,** ўзининг табиати ва салоҳиятига, даромадига тўғри келмайдиган, балки унга катта зарар етказадиган тўй ва маросимларни ўтказадиган одамларни тушуниш қийин.

Очиқ айтишим керак, биз дўппимизни олиб қўйиб, чуқур ўйлаб кўрсак, тарихимизни эсласак, ҳақиқий қадриятларимизнинг мағзини чақсак, **бу ортиқча даҳмазалар одамларимиз елкасига машаққатли бир юк, аниқроқ айтганда, доимий оғир мажбурият бўлиб тушаётгани аён бўлади.**

Агар биз тўйга кетадиган маблағнинг бир қисмини ёшларнинг ҳақиқий эҳтиёжига, оила юмушларини енгиллаштиришга, эртага туғиладиган гўдакларни соғлом қилиб ўстириш, болаларимизга чуқур билим бериш, бир сўз билан айтганда, замонавий ҳаёт ва турмуш тарзига жавоб берадиган мақсадларга сарф қилсак, бу энг оқилона ва савоб иш бўлур эди.

Диний маросим ва маъракалар ҳақида тўхталадиган бўлсак, мен бу тўғрида узил-кесил бир хулоса билдириш фикридан узоқман.

Бу хусусда, аввало, имом-хатиблар, уламоларимиз, диний идора ўз фикрини билдириши, кенг тарғибот ишларини олиб бориши керак.

Албатта, улар бу борада анча-мунча ҳаракат қиляпти, аммо бу ишларни янада кучайтириш лозим.

Мен фақат маъракани дабдабали тўйга айлантириш ҳеч қайси муқаддас китобда ёзилмагани ва бизнинг ислом динимиз арконларига мутлақо зид эканини эслатиб ўтмоқчиман, холос.

Азиз дўстлар, ёдингизда бўлса, биз бундан уч-тўрт йил аввал бу борада махсус бир қарор ҳам қабул қилган эдик.

Унда тўй-ҳашамлар, оилавий тантаналар, маърака ва маросимларни, марҳумлар хотирасига бағишланган тадбирларни ўтказишда исрофгарчиликка йўл қўйиш, атрофда яшаётган одамларнинг ҳол-аҳволини инобатга олмаслик каби иллатларга йўл қўйилаётгани айтилган, бу масала бўйича аниқ чора-тадбирлар ҳам белгиланган эди.

Бу қарор эълон қилингач, жойларда тўй-маъракаларни ўтказиш ишлари бироз тартибга тушгандек бўлди. Бироқ, афсуски, кейинчалик бу иш яна эътибордан четда қолиб кетди.

Менинг таклифим шуки, бу масалани авваламбор маҳалла ва хотин-қизлар қўмиталари турар-жойларда чуқур ўрганиб чиқиб, ўз таклиф ва тавсияларини бериши лозим.

Биз ана шу таклиф ва тавсияларга таянган ҳолда, керак бўлса, янги қарор қабул қилишимиз, унда бу масала бўйича кўпроқ амалий ва таъсирчан чораларни кўриш ва бундай тадбирларни жамоатчилигимиз кучига суяниб, қандайдир чегарага солиш мақсадида иш олиб борсак, айни муддао бўлади, деб ўйлайман.

Мен ишонаман — халқимизнинг соғлом тафаккури, асрий тажрибаси, кўпни кўрган оқсоқоллар, ота-оналар, опа-сингилларимизнинг, маҳалла фаоллари, кенг жамоатчиликнинг қатъияти билан бу муаммони оқилона ҳал қилишга бизнинг кучимиз ҳам, имкониятимиз ҳам етади.

Ҳурматли дўстлар!

Фурсатдан фойдаланиб, сиз азизларни Конституциямизнинг 10 йиллиги байрами билан яна бир бор қутлайман.

Шу билан бирга, сизларни, сизлар орқали барча юртдошларимизни бутун дунё мўмин-мусулмонлари қаторида бизнинг халқимиз ҳам катта қувонч билан кутиб олаётган табаррук Рамазон ҳайити билан чин қалбимдан муборакбод этаман.

Барчангизга сиҳат-саломатлик, бахт ва омад, хонадонларингизга тинчлик-тотувлик, файзу барака тилайман.

(Давоми. Боши 1-бетда).

Йиғилишни Тошкент шаҳар ҳокими Р. Шоабдураҳмонов очди.

Ўзбекистон Республикаси Давлат мадҳияси янграйди.

Конституциявий суд Раиси Б. Мустафоев Конституциямизнинг ўн йиллиги тўғрисида маъруза қилди.

Сўз Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовга берилади.

Давлатимиз раҳбари ўз нутқида ўн йил абадият олдида қисқа фурсат эканига қарамай, ўтган давр мобайнида мамлакатимизда қанчадан-қанча том маънодаги оламшумул ўзгаришлар юз берганлигини алоҳида таъкидлади.

Ўзбекистон маънавий қадриятларини тиклаш, иқтисодий ва ижтимоий соҳаларда туб ўзгаришлар, ҳуқуқий демократик давлат ва адолатли фуқаролик жамиятини шакллантириш йўлидан собитлик билан одимламоқда. Қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш, ҳаётнинг барча жабҳаларини эркинлаштириш жараёнлари босқичма-босқич амалга оширилмоқда.

Эришган ютуқларимизнинг, тинч ва осуда ҳаётимизнинг, эртанги кунга бўлган ишончимизнинг, халқаро майдонда ортиб бораётган обрў-эътиборимизнинг негизида Конституциямиз белгилаб берган ҳуқуқий асослар тургани ва уларни оғишмай ҳаётга татбиқ этаётганимиз мужассамдир.

Юртбошимиз мустақиллик даврида турли номлар билан эълон қилинган йиллар ўртасида мантиқий асос, ўзаро узвий боғланиш мавжудлигига эътибор қаратди.

Ўтиб бораётган Қарияларни қадрлаш йили, аввало, Ўзбекистоннинг буюк келажагини ўйлаб, йиллар давомида шу олижаноб ишга ўз ҳиссасини қўшган, ана шу пойдеворнинг тамал тошини қўйган инсонларни улуғлаш, уларни рози қилишдек олижаноб мақсадга қаратилган. Шу муносабат билан қабул қилинган Давлат дастури нафақат фахрийлар, мўътабар кексаларимиз, балки бутун жамиятимиз ҳаётида катта из қолдиргани шубҳасиз.

Президентимиз 2003 йилни «Обод маҳалла йили» деб эълон қилишни таклиф этди. Юртбошимизнинг бу таклифи йиғилганларнинг гулдурос қарсаклари билан маъқулланди.

Дарҳақиқат, маҳалланинг ҳаётимиздаги ўрни юксак. Кириб келаётган йилнинг «Обод маҳалла йили» деб эълон қилиниши эса маҳалланинг ҳуқуқий асослари ҳар томонлама янада мустаҳкамланишига, ўзини ўзи бошқаришнинг бу ноёб тизими жамиятимиз сиёсий-иқтисодий ва маънавий ҳаётининг том маънодаги ажралмас қисми сифатида тобора ривож топишига, бунинг учун тегишли барча моддий-молиявий шароитлар яратилишига асос бўлади.

Тантанали маросим санъат усталари ва ёш ижрочиларнинг катта концерти билан якунланди.

(ЎзА).

ВАТАН МУКОФОТЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

Президентимиз Ислом Каримовнинг Фармонларига мувофиқ Истиқлолимизнинг 11 йиллик улкан тўйи арафасида турли жабҳалардаги фидокорона меҳнати, сарҳадларимиз дахлсизлигини сақлаш, ишлаб чиқариш ва маънавиятни юксалтириш борасида эришган муваффақиятлари учун бир гуруҳ юртдошларимиз Ватанимизнинг юксак мукофотлари билан тақдирланган эди.

5 декабрь куни — эркимиз ва истиқлолимиз тимсоли бўлмиш Конституциямиз қабул қилинган кун байрами арафасида Оқсарой қароргоҳида бир гуруҳ ватандошларимизга ана шу юксак мукофотларни тантанали топшириш маросими бўлди.

Маросимда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов нутқ сўзлади.

Сизлар билан бугунги учрашувимиз ўзига хос, ажойиб, хосиятли бир кунда ўтмоқда, деди давлатимиз раҳбари. Аввало, бугун Конституциямизнинг қутлуғ ўн йиллиги байрами арафасида давлатимизнинг юксак мукофотлари билан тақдирланган сиз азизлар билан учрашиб, очиқ чеҳрангизга боқиб, сизларни ана шу буюк сана билан табриклаш, муборакбод этиш менга катта қувонч бағишлайди.

Президентимиз маросим иштирокчилари билан бугун яна бир муборак айём — халқимиз, миллатимиз, дунёдаги барча мўмин-мусулмонларнинг табаррук байрами — Рамазон ҳайити арафасида дийдор кўришиб турганидан мамнуният изҳор этаркан, уларни ва улар орқали бутун халқимизни кўнгилларга эзгу ва ёруғ туйғулар олиб кирадиган ана шу улуғ кун билан самимий табриклади.

Мамлакатимизнинг ўн бир йиллик мустақиллик тарихида яхши бир одат шаклланиб, доимий анъанага айланиб қолди. Яъни, ҳар йили Ватанимизнинг Мустақиллик байрами муносабати билан юксак давлат мукофотларига сазовор бўлган инсонларни айнан Конституция куни арафасида табриклаб, уларнинг шодлиги ва қувончига шерик бўлмоқдамиз.

Шуни айтишим керакки, деди Ислом Каримов, бу воқеа, аввало, шахсан менинг ўзимга катта қувонч бағишлайди. Чунки мен бундай учрашувларда халқимизнинг нафақат сиз каби фарзандларини, балки вилоят, туман, шаҳарлардаги олий нишон ва унвонлар билан тақдирланган эл-юртимизнинг муносиб вакилларини — уларнинг барча-барчасини, афсуски мана шу муҳташам залга сиғдириб бўлмайди — бағримга босгандек, ҳар бирининг қўлини олиб табриклагандек бўламан ва бундан қалбим чексиз фахр-ифтихорга тўлади.

Бундай қувончли пайтларда кишининг хаёлидан беихтиёр бир фикр ўтади. Биз одатда кўпроқ мамлакатимиздаги, барча йўналишлар ва тармоқларда — бу иқтисодиёт ёки ижтимоий ҳаёт бўладими, илму фан, маданият соҳалари бўладими — эришган марраларимиз, қўлга киритган ютуқларимиз ҳақида гапирамиз. Улар ҳақида жойларда ҳам, марказда ҳам, матбуот, радио-телевидениеда ҳам атрофлича ахборот берамиз, таҳлил этамиз.

Лекин, шуни афсус билан айтишимиз лозимки, ҳақиқатан ҳам, бундай буюк натижа ва ютуқларнинг чинакам ижодкори, бунёдкори бўлмиш, ўз меҳнат фаолиятида ҳақиқий қаҳрамонлик ва юксак маҳорат намуналарини намоён этиб келаётган одамларимиз, меҳнаткашларимиз ҳақида камроқ эслаймиз.

Ана шунинг учун ҳам бугунги учрашувда ва эртадан бошлаб жойларда бўлиб ўтадиган давлат мукофотларини топшириш маросимларида сизларга, сиз каби барча заҳматкаш ва фидойи меҳнатчиларимиз шаънига ҳар қанча таҳсинлар ва миннатдорлик сўзларини айтсак, барибир камлик қилади, деб ўйлайман.

Биз «Ўзбекистон замини», «Ўзбекистон халқи», «Ўзбекистон фарзанди» деган сўзларни доимо ички бир ҳаяжон ва ифтихор билан тилга оламиз, дея сўзида давом этди Президент. Ҳеч шубҳа йўқки, «Ўзбекистон Қаҳрамони» деган юксак унвон ҳам бизга фахру ғурур бахш этадиган ана шундай мўътабар тушунчалар қаторида туради.

Давлатимиз раҳбари мамлакатимиз тараққиёти ва фаровонлиги йўлида кўп йиллардан буён қаҳрамонона меҳнат қилиб келаётган инсонлар — «Меҳр-шафқат ва саломатлик» жамғармаси Наманган вилояти бўлимининг раҳбари Дилбархон Акромовани, моҳир муаллим ва мураббий Марат Зокировни, тажрибали хўжалик раҳбарлари Азим Латипов ва Муродулло Саидовни, Хоразм вилояти ҳокими Ислом Бобожоновни ана шундай шарафли унвон билан чин юракдан қутлади.

Айниқса, қаҳрамонларимиз қаторида ҳаётда ҳам, ижодда ҳам ўзининг ҳаққоний сўзи, ирода ва матонати билан юртдошларимизга, авваламбор ёшларимизга ибрат бўлаётган, том маънодаги маърифатпарвар инсон Озод Шарафиддиновнинг борлиги бениҳоя қувончлидир.

Халқимизда муборак айёмлар арафасида ўтганларни ёд этишдек яхши бир одат бор. Бир неча йилдирки, биз ана шу ибратли удумга амал қилиб, илму фан ва маданиятимиз ривожига беқиёс ҳисса қўшган, аммо бугунги ёруғ кунларни кўриш насиб этмаган марҳум ватандошларимиз номини хотирлаб, ҳурмат бажо этиб келмоқдамиз.

Бу йил ҳам Президентимиз Фармонига биноан ўн уч нафар ана шундай улуғ инсон давлатимизнинг юксак мукофоти — «Буюк хизматлари учун» ордени билан тақдирланди.

Биз машҳур аллома, академик Ҳабиб Абдуллаевнинг илмий жасоратини, Қори Ниёзий, Тошмуҳаммад Саримсоқов, Убай Орипов, Обид Содиқов, Собир Юнусов, Содиқ Азимов, Яҳё Ғуломов, Саъди Сирожиддинов, Ҳамид Сулаймон каби ҳар бири ўз соҳасида илмий мактаб яратган истеъдод соҳибларининг Ватанимиз, халқимиз олдидаги хизматларини ҳеч қачон унутмаймиз, деди Юртбошимиз.

Саҳна санъатимизнинг ёрқин намояндаси Олим Хўжаев, миллий мусиқамиз ривожига улкан ҳисса қўшган мумтоз бастакор Тўхтасин Жалилов, бутун умрини қорақалпоқ диёрини тараннум этишга, ноёб ва бетакрор санъат асарларини тўплашга бағишлаган Игорь Савицкий номларини ҳам эҳтиром билан ёд этамиз.

Бугун бизнинг миллатимиз тарихида ёрқин из қолдирган мана шу инсонлар хотирасини эъзозлаётганимиз, эзгу ва савобли ишлар ҳеч қачон унутилмайди, яхшилик завол билмайди, деган ҳақиқатни яна бир карра тасдиқлайди, деб таъкидлади Ислом Каримов.

Биз бугунги тинч ҳаётимиз, осойишта кунларимиз посбони бўлган, Қуролли Кучларимиз сафида, ҳуқуқ-тартибот ва хавфсизлик идораларида ўз бурчини шараф билан адо этаётган жасур аскар ва офицерларимиз, барча ҳарбий хизматчиларимиз ҳақида ҳар қанча фахрланиб гапирсак арзийди, деди Юртбошимиз. Бу мард ўғлонларимизнинг жасорати ва жанговар маҳоратини юксак қадрлаймиз.

Бугун Ўзбекистонимиз ўзининг ички ва ташқи сиёсати, улкан салоҳияти билан халқаро майдонда тобора обрў қозониб бораётган экан, бунда барча ватандошларимизнинг муносиб ҳиссаси бор, албатта.

Лекин мамлакатимизнинг шуҳратини бутун дунёга намоён этишда, айниқса, спортчиларимиз, мана шу залда ўтирган ёрқин спорт юлдузлари алоҳида катта ҳисса қўшаётгани аён ҳақиқатдир.

Давлатимиз раҳбари барча мукофотланганларни яна бир бор самимий табриклаб, уларга Ватанимизнинг олий мукофотларини тантанали равишда топширди.

Бугун биз том маънодаги тарихий даврни бошимиздан кечираяпмиз. Эҳтимол, ўзимиз яшаб турган шу даврнинг барча қирраларини англаш, унга баҳо бериш қийиндир.

Лекин йиллар ўтади, асрлар ўтади, деб алоҳида таъкидлади Президент, ишончим комилки, оғир ва мураккаб замонларда элимизга тоғдек таянч бўлиб, таъбир жоиз бўлса, Ўзбекистоннинг юкини елкасида кўтариб, бахтли ва фаровон ҳаёт пойдеворини қурган инсонларни келажак авлодларимиз миннатдорлик билан ёд этиши муқаррар.

Ислом Каримов сўзининг ниҳоясида барча мукофотланган юртдошларимизга қарата: кўксингизга ярашиб турган мана шу орден ва унвонлар ҳаммангизга буюрсин, янги ва юксак марралар сари илҳомлантирсин, издошларингиз янада кўпайсин, бошингиз доим омон бўлсин, деди. Уларга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, ишларига омад, хонадонларига файзу барака тилади.

Мукофотланганлар номидан сўзга чиққан адабиётшунос олим Озод Шарафиддинов, «Меҳр-шафқат ва саломатлик» жамғармаси Наманган вилояти бўлимининг раҳбари Дилбархон Акрамова, марҳум Ҳамид Сулаймоннинг ўғли Рустам Сулаймонов, Соғлиқни сақлаш вазирлигининг академик В. Воҳидов номидаги хирургия илмий маркази бўлими раҳбари Юрий Калиш, «Феруз-Хоразм» тикувчилик ҳиссадорлик жамияти бошқаруви раиси Клара Жумамуратова, Сурхондарё вилояти Сариосиё туманидаги И. Диёров номидаги ширкат хўжалиги раиси Султон Сатторов, адабиётшунос Абдуқодир Ҳайитметов, актриса Людмила Стоцкая, андижонлик журналист Мукаррамхон Холматова Президентимизга ўзларига билдирилган эзгу тилаклар ва юксак ишонч учун миннатдорлик изҳор қилиб, Ватанимизнинг олий нишонлари уларни янада самарали меҳнат қилишга, юрт равнақи учун бор куч-ғайратларини сарфлашга ундашини таъкидладилар.

(ЎзА).

* * *

Республикамизнинг барча вилоятларида, вазирликлар ва идораларида, жамоат ташкилотларида Ўзбекистон Республикасининг фахрий унвонлари ва давлат мукофотларига сазовор бўлган ватандошларимизни тантанали равишда шарафлаш маросимлари бўлиб ўтди. Ана шундай тантанали маросимлар Тошкент шаҳар ҳокимлигида, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясида, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигида, Ички ишлар вазирлигида, Миллий матбуот марказида, Ўзбек Миллий академик драма театрида, «Олимпия шон-шуҳрати» музейида бўлиб ўтди.

2002 — ҚАРИЯЛАРНИ ҚАДРЛАШ ЙИЛИ

ЧЎЛПОН БИЛАН УЧРАШГАН

икки асрни кўрган отахон

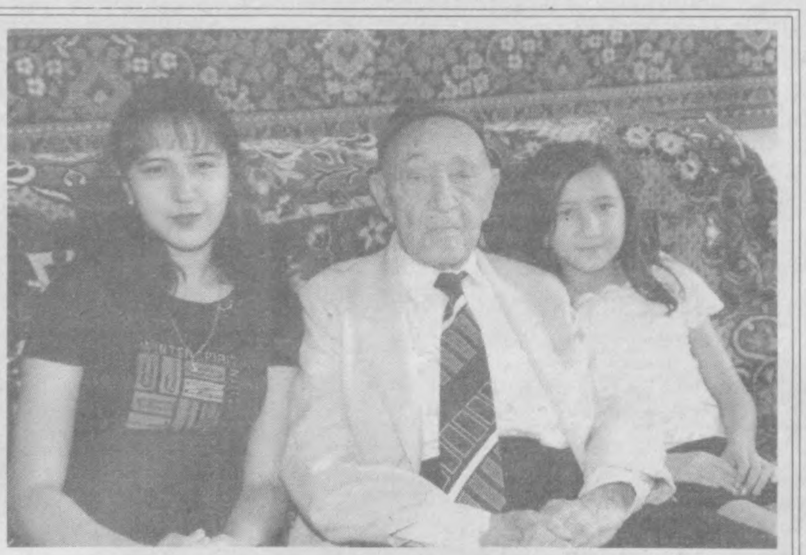

Оиланинг иккинчи ўғил фарзанди Бахтиёр аканинг яхши фазилатларидан бири қаерда, қайси даврада бўлмасинлар падари бузрукворлари номини фахр ва эҳтиром билан тилга олиб «Кеча ҳузурларига борган эдим», «Шу якшанба куни отамларни Ҳумсонга олиб чиқмоқчиман», «Ўтган ҳафтада отамларни кўргани водийдан меҳмонлар келишди» деган сўзларни айтишни асло канда қилмайдилар. Шундай суҳбатлардан бирида оталарининг машҳур шоиримиз Чўлпон билан учрашгани-ю, унинг шеърларини ёддан билишларини ҳам айтиб қолдилар... Бахтни қарангки, яқинда каминани шу отахон билан узоқ суҳбатлашиш шарафига муяссар этди.

Бахтиёр аканинг файзли ҳовлисидан шарқираб оқиб ўтадиган катта ариқ устига дид билан ўрнатилган сўридаги хонтахта устига ёзилган дастурхон атрофида Ғуломқодир ота билан суҳбатимиз қизигандан қизиди. Сабаб уларга ғойибона ишқибоз бўлиб қолган камина Ғуломқодир отанинг салкам бир аср ҳаёти давомида кўрган-кечирганлари ҳақида сўзлаган ҳикоялари «Минг бир кеча»даги ҳикоялар каби ўз оҳанрабоси билан ҳар қандай кишини ўзига тортар ва мафтун этар эди. Табиийки, сўзни машҳур шоиримиз Чўлпондан бошлашларини отахондан сўрадим.

— Биласизми, Солиҳжон, — дея сўз бошладилар Ғуломқодир ота, — ўтган бир асрлик умрим давомида не-не одамлар билан учрашмадим, не-не davраларда бўлмадим. Инсоннинг боши омон бўлса ҳамма нарсани кўраверар экан. Эҳ-ҳе, айтадиган бўлсам, юракдаги гапларим шунчали бисёрки, бир неча жилд китоб бўлади. Келинг, энди муддаога ўтайлик. Сиз Чўлпон билан учрашишим тарихини сўрадингиз.

Ёшлигимдаёқ китобга, илм олишга, китобга ўч эдим. Шу сабабдан бўш қолдим дегунча «Турон» кутубхонасига бориб, у ердаги китобларни варақлашдан эринмасдим. Бир куни денг оппоқ кийинган бир киши кутубхонага кириб келди-да мен билан саломлашди. Шунда кутубхоначи «Ҳозир сен билан саломлашган кишини биласанми?» деб сўради. Мен эса елка қисдим. Кутубхоначи менга қараб «У киши машҳур шоир Чўлпон бўладилар», деб қолди. Ўша кездаги севинганимни айтсангиз, хурсандлигимдан ўзимни қўярга жой тополмай, бир неча кун мобайнида аллақандай ажиб бир туйғулар остида юрдим. Ўша пайтда мен Хадрадаги педагогика билим юртида ўқир эдим. Бир куни «Билим юртимизга Чўлпон келаркан» деган гап тарқалди. Шу кунни нақадар орзиқиб кутганимни айтсангиз. Ниҳоят орзиқиб кутган куним келди. Чўлпон билан учрашув жуда ажойиб ўтди. Учрашув охирида мен Чўлпоннинг ёнига бориб, уни танишимни, кутубхонада кўрганимда мен ҳам у олган «Сарват фунун» журналини олганимни, журналда арабча сўзларнинг кўплиги боис уни ўқиш қийинроқ эканлигини айтдим. Шунда Чўлпон менга «Луғати Ножий» деб номланган форсча-арабча сўзлар луғати бўлган мўъжазгина китобчани туҳфа қилди. Шундай қилиб Чўлпон мени қаерда кўриб қолса кўришиб, «Йигитча, яхшимисиз?» деб мурожаат қиладиган бўлди. Шу воқеалар сабаб мен Чўлпоннинг ҳамма шеърларини топиб, ёд оладиган бўлдим...

Ғуломқодир ота нималарнидир ўйлаб, бир зум сукут сақлаб қолдилар. Эҳтимол, шу топда уларнинг хаёлидан ҳозирда ўзлари истиқомат қилаётган пойтахтимизнинг Чилонзор туманидаги гўзал ва обод маҳаллалардан бири 3-Чарх-Камолон маҳалласида ширинликлар тайёрлаган оталари, раҳматли Норхўжа Сайдулла ўғлининг сиймоси ўтгандир. Эҳтимол ота-онадан эрта етим қолган, оиладаги уч ўғил ва уч қизнинг ичида иккинчи фарзанд бўлган Ғуломқодирнинг мактабда ўқиган кезлари-ю, ҳали юқорида айтиб ўтган Хадрадаги педагогика билим юртидаги ўқувчилик йиллари, қатор ўқув даргоҳларида муаллимлик қилган кезлари ўтгандир.

Мен эса оҳистагина Ғуломқодир отанинг хаёлларини бўлиб, Чўлпон шеърларидан ўқиб беришларини улардан сўрайман...

Отахон шоирнинг бири-биридан жозибали шеърларини равон-равон қилиб ўқишда давом этадилар. Камина эса икки асрни кўрган бу табаррук инсоннинг хотиралари нақадар тиниқлигига тасаннолар айтишдан ўзимни тўхтатаолмайман...

Ўртадаги сукунатни яна отахоннинг ўзлари бўлдилар:

— Мавриди келиб қолди, яна бир гапни айтай сизга, Солиҳжон. Улуғ шоиримиз Чўлпоннинг гўзал ва дилбар мисралари ҳақида тўнғич куёвим бўлмиш адабиётимизнинг оқсоқолларидан, Ўзбекистон халқ шоири, билишимча ўзингизнинг яқин биродарингиз Пўлат Мўмин билан ҳам соатлаб суҳбатлар қурган пайтларим кўп бўлган. Пўлатхўжа ҳам камина сингари Чўлпон шеърларининг чин мухлиси, машҳур шоиримиз яратган ажойиб мисраларнинг ҳақиқий шайдосидир.

Отахон шундай дея яна бир зум хаёлга берилдилар. Камина эса бу дилкаш инсон қалбидан қуйилиб чиқаётган пурҳикмат сўзларни эшитсам деган ниятда уларни яна суҳбатга чорлайман.

— Биласизми, — дея менга жилмайиб оҳиста яна сўзларини давом эттирдилар Ғуломқодир ота, — ҳар бир инсоннинг ҳаётида катта ўзгаришлар юз берадиган дамлар бўлади. Камина Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш муҳандислари институтида геодезия фанига меҳр қўйдим. Институтни битиргач ўзим сабоқ олган шу олий даргоҳда, кейин Тошкент политехника ва Тошкент темир йўл транспорти муҳандислари институтларида талабаларга дарс бердим... Аҳли донишлар бежиз «Дарахт бир жойда кўкаради», демаганлар. 50 йил давомида бир жойда — шу Тошкент темир йўл транспорти муҳандислари институтида меҳнат қилдим. Профессорлик даражасига, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби фахрий унвонига, «Фахрий темирйўлчи» нишонини олишга муяссар бўлдим...

Ҳа, отахоннинг салкам бир асрлик умри ҳавас қилса арзигуликдир. Умр бўйи ҳалол меҳнат қилишни ўзининг ҳаёт мазмуни деб билган отахон турмуш ўртоғи Мавлуда ая билан 62 йил бирга яшадилар. Биргаликда фарзандларини ўқитиб, олий маълумотли қилдилар. Пиру бадавлат Ғуломқодир отанинг Рафқат исмли ўғиллари фан номзоди, доцент, Надим исмли ўғиллари таниқли бастакор, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими. Мақоламиз бошида номларини айтиб ўтган яна бир ўғиллари — Бахтиёр ака эл хизматида бўлган, одамлар корига яраган инсонлардан. Қизлари Ҳабиба, Фарида, Бариялар яхши оиланинг оқила бекалари, севимли ёр, жажжи невараларнинг мунис бувиларидир.

Яна суҳбатдошимни суҳбатга тортаман.

— Қаерда аҳиллик, тотувлик бўлса ўша ерда файз-барака бўлади, — дейдилар Ғуломқодир ота. — Буни оиламиз мисолида яққол кўришингиз мумкин. Раҳматли аёлим Мавлуда билан фарзандларимизни фозил инсонлар қилиб тарбияладик. Биласизми, бутун умр мобайнида бирор марта бўлса-да сиз оғзимиз санга бормади. Аёлим билан ҳам сизлаб гаплашардим. Бунда ҳикмат кўп экан...

Отахоннинг ҳар бир сўзларини диққат ва мароқ билан тинглар эканман мустақил юртимизда Ғуломқодир отага ўхшаш пиру бадавлат нуронийлар борлигидан фахрландим, уларнинг сўз ва ўгити ҳар бир инсон учун катта тарбия мактаби эканлигига яна бир бор иймон келтирдим.

Катта оиланинг, сулоланинг сардори бўлган Ғуломқодир ота суҳбат давомида Истиқлол йилларида юртимизда, гўзал пойтахтимизда рўй бераётган беқиёс ўзгаришлар ҳақида ҳам тўлиб-тошиб сўзладилар:

— Шундай кунларга етказганига шукр. Шундай дориломон кунларга етказган, 2002 йилни биздек нуронийларни Қадрлаш йили деб эълон қилган Юртбошимизнинг азиз бошлари омон бўлсин. Илоҳим, мустақиллигимиз, юртимиз тинчлиги бардавом бўлсин. Яратганнинг ўзи ҳар ишда мададкор бўлсин. Мен ҳаётда ўзимни бахти кулган инсон деб биламан. Умр бўйи ҳалол ва сидқидилдан ишладим. Орттирган бойлигим фарзандларим, ёзган китобларим ҳамда садоқатли шогирдларим бўлди. Шукрки, умр йўлдошим Мавлудага ҳам юртимизнинг Истиқлолга эришганини кўриш насиб этди. Аллоҳ уни ўз раҳматига олган бўлсин...

Тўғриси, Ғуломқодир ота билан дастурхон атрофидаги суҳбат қани энди тугамаса деган фикр хаёлимдан ўтарди. Чунки бундай пиру бадавлат инсонлар билан суҳбатлашиш ҳар қандай кишига ҳам олам-олам завқ бағишлайди-да!

Отахон билан хайрлашиш чоғида мақоламиз бошланишида номларини тилга олган ўғиллари Бахтиёр ака давразимизга келиб қўшилдилар. Уларга оталари Ғуломқодир ота Норхўжаев ҳақида бизларга доимо оғизларидан бол томиб бежиз гапирмасликларининг сирини билиб олганимиздан, шундай мўътабар инсон билан суҳбат қуриш бахти насиб этганлигидан бахтиёрлигимизни Бахтиёр акага айтдик. Бахтиёр ака бир оталарига, бир каминага мулойим қараб, табассум қилиб қўйдилар. Бундай табассум замирида «Қани энди ҳамманинг отаси ҳам бизнинг отамиз каби салкам юз йил умр кўрса-ю, фарзандларига соябон бўлиб, уларнинг роҳатида, пиру бадавлат бўлиб яшаб юрса», деган маъно мужассам эди...

Солиҳ ЁҚУБОВ,
Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган маданият ходими.

СУРАТДА: Ғуломқодир ота Норхўжаев невералари Ноибахон ва Шоҳистахонлар билан.

ТАДБИРЛАР

Куни кеча Мирзо Улуғбек туманидаги 64-мактаб мажлислар залида шаҳар Халқ таълими бош бошқармаси ташаббуси билан «Президент Ислом Каримовнинг иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг тўққизинчи сессиясидаги маърузасида белгиланган вазифалар моҳияти ҳақида» мавзуидаги баҳс-мунозара бўлиб ўтди.

Баҳс-мунозарага чорлайди

Унда шаҳардаги барча туманлар услубият хоналари мудирлари, мактаблар директорлари ҳамда Тошкент шаҳар Халқ таълими бош бошқармаси бўлимлари мудирлари иштирок этди.

Тадбирни кириш сўзи билан очар экан, Тошкент шаҳар Халқ таълими бош бошқармаси бошлиғи Ислом Зокиров жумладан шундай деди:

— Юртбошимиз таъкидлаганларидек, Мустақиллигимизни, тенгсиз олий неъматни бундан буён ҳам асраб-авайлашимиз, ҳимоя қилишимиз ҳамда уни мустаҳкамлашимиз керак. — Шунингдек, хавфсизлик ва барқарорлик, эркин иқтисодиёт, инсон ҳуқуқлари ва эркинликлари, кучли давлатдан кучли жамият сари, суд-ҳуқуқ соҳасини ислоҳ қилиш ҳамда инсон омили ва мезони каби энг муҳим, етти йўналишларни ўрганиш бўйича мактаб ўқувчилари орасида фаол иш олиб бориш бугунги кунда олдимизда турган энг муҳим вазифалардандир.

Сўнг Мирзо Улуғбек туманидаги 71- ва 99-мактабларнинг ўқувчилари иштирокида юқоридаги мавзуда баҳс-мунозаралар бўлиб ўтди. Унда келажагимиз ворислари ўзларининг қизиқувчанликлари, зукко, билимга чанқоқ эканликлари ҳамда келажакка бўлган зўр ишончларини намоён қилдилар. Шу билан бирга ўқувчилар сиёсий билимларини, нутқ маданиятларини ҳам кўрсатдилар. Жумладан, тадбир иштирокчилари Президент асарларидан кўплаб мисоллар келтиришди.

Шунингдек, тадбир қатнашчилари мазкур мавзуни давом эттириб, мактаблар ўқитувчилари, туманлар халқ таълими бўлимлари услубиятчилари билан ҳамкорликда етти асосий йўналишларни ўқувчилар онгига етказиш ишини босқичма-босқич, узоқ давом этадиган жараён сифатида тўғри ташкиллаштириш мақсадида ижодий гуруҳлар тузиш лозимлиги ҳақида таклиф киритдилар.

Муҳаббат ҲАБИБУЛЛАЕВА

Катта таассурот қолдирди

Мирobод туманидаги 328-мактабда «Тарих сабоқлари ва ёшлар» мавзуида мактаб ёшларининг йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишда туман халқ таълими бўлими мудири Номоз Рўзиқулов, услубчилар, мактаб ўқитувчилари ва 10-11-синф ўқувчилари иштирок этишди. Ўқувчилар тарих, ҳуқуқ дарсларидан олган билимларидан келиб чиққан ҳолда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг иккинчи чақириқ тўққизинчи сессиясида Президентимизнинг Ўзбекистонда демократик жараёнларни чуқурлаштириш, фуқаролик жамиятини шакллантиришнинг асосий йўналишлари мавзуидаги маърузалари асосида ўзларининг фикр ва мулоҳазаларини баён қилдилар.

Тадбир иштирокчиси сифатида менда катта таассурот қолдирган, юрагимни тўлқинлантирган ушбу йиғилиш ҳақидаги ўй-фикрларимни айтмоқчиман.

Аввало биз Юртбошимизнинг ушбу сессияда сўзлаган нутқларида белгиланган еттита устувор йўналиш ҳақида ўз фикр ва мулоҳазаларимизни билдирдик. Мулоқот жуда жонли ўтди.

Барчамиз Мустақиллик ва биз, Мустақилликни мустаҳкамлаш деганда нимани тушунамиз? саволларига жавоб излар эканмиз, бир нарсага амин бўлдикки, тарихимизнинг ўзи Мустақиллик нималигини ва уни қандай асраш кераклигини бизга йўлчироқ бўлиб кўрсатиб турибди.

Мен Мустақиллигимизни асраб-авайлашимизга гумонсираётганлар бўлса бизнинг ўтмишимизга, бугунги фозилликка эришишни мақсад қилган баркамол ёшларга боқ, дегим келади. Сиз фозил ёшлар ким деб ўйлаётган бўлсангиз ажаб эмас. Бу ижтимоий-сиёсий ҳаётда ўз мақсад ва интилишларига юксак билим, ахлоқ, маънавият, инсонпарварлик билан етишмоқни ният қилган мактабимиз ёшларидир.

Ана шу фозил ёшлар ушбу йиғилишда сессияда кўтарилган ва белгилаб берилган еттита устувор йўналиш ҳақида ўз фикрларини баён қилишди. Зеро, юртимизда демократияни чуқурлаштиришда, фуқаролик жамиятини шакллантиришда, бозор иқтисодиётини ривожлантиришда, Оммавий ахборот воситаларининг ролини кучайтиришда, суд-ҳуқуқ соҳасини ислоҳ қилишда, судьялар мустақиллигига эришишда барча-барчасига инсон олий мақсади билан — келажакка ишонч, фозил давлатни барпо этиш, шу юрт халқининг чинакам бахтиёр бўлиши истаги ва саъй-ҳаракатлари орқали эришилади.

Биз ўқувчилар учун бугунги байрам кайфиятида ўтказилган тадбир эсда қоларли бўлди. Биз ўзимизни қизиқтирган, ўйлантираётган масалалар юзасидан холисона фикр билдира олдик. Сўз ва фикр эркинлиги қанчалик буюк эканлигини амалда ҳис этдик.

Фаррух ЖЎРАЕВ,
328-мактаб ўқувчиси.

ОСОЙИШТАЛИГИМИЗНИ ТАЪМИНЛАЁТГАНЛАР

Эл хизматида

Бугунги кунда маҳалла фаолларининг профилактика инспекторлари билан ҳамкорликда олиб бораётган хайрли ишларидан барчамиз хабардормиз. Зотан, эндиликда бу соҳа вакиллари нафақат аҳоли осойишталигини таъминлашда, балки оилалар тотувлигини, фарзандлар тарбиясини яхшилашда ҳам маҳаллаларга яқиндан ёрдам бериб келмоқдалар.

Дарҳақиқат, сўнгги йилларда шаҳримиз туманларидаги маҳаллалар қошида милиция таянч пунктлари очилиб самарали фаолият юритиб келмоқда. Шунингдек, деярли барча маҳаллаларда замонавий гузарлар барпо этилиб, бу ерда турли тадбирлар, учрашув ва танловлар ўтказилиб турилибди. Бектемир туманининг «Миришкор» маҳалласида ҳам юқорида санаб ўтилган ишлар ўз ўрнига қўйилган бўлиб, уларнинг фаолиятидан маҳалладошлар жуда мамнун. Хусусан, маҳаллада 1170 та хонадондан иборат 9 та кўп қаватли уйлар жойлашган бўлиб, 5 мингдан зиёд аҳоли истиқомат қилади. Шунингдек, унинг ҳудудида «Красницкий» номли стадион, катта теннис кортлари, маданият уйи, марказий кутубхона, «Қуёшча нури» болалар боғи, «Иргидромаш», «Нерудник», «Мотор» каби йирик корхоналар жойлашганки, улар ҳам маҳаллага ҳар томонлама ёрдам бериб туради.

Бугунги кунда мазкур маҳаллада туман ҳокимлиги, ички ишлар бўлими, маҳалла фаоллари, профилактика инспекторлари билан ҳамкорликда олиб борилаётган ишлар натижасида кўпгина ҳуқуқбузарликлар, ёш оилаларнинг ажралиб кетиш ҳолларининг олди олинмоқда. Чунончи, яқинда маҳаллада жойлашган иккита ётоқхоналар рўпарасида айнан маҳалла фаоллари ва 56-милиция таянч пункти ходимларининг саъй-ҳаракати билан, шунингдек «Иргидромаш» акционерлик жамияти, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракатининг туман бўлими ҳомийлигида болалар учун катта ўйин майдони ва стадион қуриб битказилди.

— Маҳалламизда 15 га яқин турли миллат вакиллари истиқомат қилишади, — деди биз билан суҳбатда маҳалла фуқаролар йиғини раиси Равшан Исоқов. — Шу сабабдан ҳам маҳаллада аҳиллик-тотувликни таъминлашга алоҳида эътибор қаратамиз. Чунки мақсадимиз битта, у ҳам бўлса турли кўринишдаги ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, маҳалла осойишталигини, озодалигини таъминлашдир. Бу борада бизга 20 га яқин маҳалла посбонлари, профилактика инспекторлари ва фаоллар яқиндан ёрдам бериб келмоқда. Улар ўзларига бириктирилган ҳудудларда содир бўлиши мумкин бўлган нохушликларнинг одини олишда, керак бўлса кескин чоралар кўришда бизга кўмакдош бўлмоқдалар. Шунингдек, уларнинг бевосита ёрдамида бир нечта жиноий ишлар ҳам очилди, бундан барчамиз хурсандмиз. Ҳар йили мунтазам ўтказилаётган «Энг яхши маҳалла посбонлар сардори» кўрик-танловида бу йил сардоримиз Ҳамидулло Аҳмедов ғолиб чиқди.

Сўнгги пайтларда маҳалламизда жиноятчилик, қўйди-чиқдиларнинг сони камайиб бормоқда. Чунки оиладаги арзимаган жанжал ёки бошқа сабаб туфайли юзага келган муаммоларни тўғри ва одилона ҳал қилишда оқсоқоллар ҳамда яраштириш комиссиясининг роли катта. Шунингдек, таниқли олимлар, меҳнат фахрийлари, ҳуқуқшунослар билан мунтазам равишда ташкил этилаётган учрашувлар, давра суҳбатлари муҳим аҳамият касб этмоқда.

— Ҳа, биз нафақат ёшлар, балки фарзандлари тарбиясига салбий таъсир кўрсатувчи ота-оналар билан ҳам суҳбатлар уюштириб турибмиз, — суҳбатимизга қўшилди маҳалла профилактика инспектори, милиция катта лейтенанти Алибек Абуев. — Фуқаролар йиғини билан бамаслаҳат маҳалла ёшлари ўртасида ташкилий-тарбиявий, оммавий спорт ишларини кучайтириш мақсадида турли спорт турлари бўйича мусобақалар ўтказиб турилади. Бу ишларда менга милиция лейтенанти Шерзод Султонов ҳамиша кўмакдошдир. Шу сабабдан ҳам тунги гуруҳ фаолияти бўладими ёки кундузги ишларми, бир-биримиздан ёрдамимизни аямаймиз.

Хуллас, маҳаллада ҳамиша ҳаёт қайнайди. Юқорида айтиб ўтилган соҳа вакиллари эса маҳалладошлар қувончига шерик, йиқилса таянч бўлиб, доимо хизматда.

Очил ҲАЗРАТОВ

СУРАТЛАРДА: 35-ётоқхона рўпарасида қад ростлаган болалар майдончаси; маҳалла профилактика инспектори ота-оналар билан суҳбатлашмоқда.

Ўз-ўз ўрганиб доно бўлур...

● Инсоний муҳаббат бор экан, демак қадр-қиммат ҳам бор. Ҳар бир одам боласида ўз қадрини билиш ва эъзозлаш туйғуси бўлиши керак.

● Қадрлаш ҳақида гап кетганда, ҳатто оддий жониворларнинг ўз боласини нақадар эъзозлаб эҳтиёт қилишларини ҳам назардан қочирмаслик керак.

● Ақл-заковат соҳиби — инсонда эса меҳру муҳаббат ва қадр-қиммат, насл қони, она берган жони билан яралади.

ҲИКОЯТ. Бир доно ҳакимдан сўрашди:

— Одам боласида қадр-қимматни билиш қандай туғилади?

Доно жавоб берди:

— Ота-онадан туғилган ҳар бир жон борки, ўз зотига тортади. Она қорнида бола жон озиғи олиб, ривож топади, шу палладан одамзод наслига киради. Табиатнинг мўъжизасини кўрингки, бола туғилмагунча она кўксида сут бўлмайди. Чақалоқ дунёга келиб, кўз очиши билан она кўкрагида бирдан оқ сут булоғи пайдо бўладию мурғак гўдакка ҳаёт сувини насиба этиб, етказиб бериб туради. Она сути билан болага ҳаёт ато этилганидек, мурғак гўдакда ўз иззат-нафсини билиш туйғуси ҳам туғилади. Шунинг учун чақалоқ эътиборсиз қолганда «Инга»лаб йиғлаши ўз қадрини билдиришга ўхшаб кетади.

● Одамлар донодан сўрашибдики:

— Инсонда иззат-нафс ва ўз қадрини билиш қачон пайдо бўлган?

Ҳаким шундай жавоб қилди:

— Одам азизу мукаррам бўлиб яратилган, унга ҳаёт берилганда қалбида меҳр-муҳаббат ва қадр-қиммат ҳисси ҳам баровар туғилган.

Бу бир ҳикоят, лекин унда бир олам ҳикмат бор. Азалий авлод-аждодлардан кўҳна мерос бўлиб келаётган инсоний қадр-қиммат дунё мавжудки, ҳаётимизга зийнат, фазилат ва яхши хислат бағишлайверади.

Байт:
Суяниб яшайсан ҳамма-ҳаммага,
Дўстлар даврасида доим бут номинг.
Яхшига эргашиб яхши аталдинг,
Иззат-икром билан аташар номинг.

● Ота-она фарзандига ҳаёт бағишлаш билан бирга энг аввало унинг яхши одам бўлиб етишишини, эл-юртда обрў-ҳурмат топишини, иззат-икромли ва қадр-қимматли бўлишини тилайди. Ҳар бир ота-она фарзандини одамлар билан муомила-муносабатга, меҳр-оқибатли бўлишга, яшаш тарзига, яъни ҳаётнинг турли-туман қонун-қоидаларига ўргатиб, асл ниятли яхши одам бўлишга ундайди. Инсон боласи улғайиб, ота-она табиатидан қонга ўтган меҳр-оқибат ва қадр-қимматни йўқотса, энг яхши фазилатидан айрилади, одамлик сиёҳини йўқотади.

ҲИКОЯТ. Доно ҳакимдан сўрадилар:

— Ота-онамиздан ўтган меҳр-оқибат ва қадр-қимматни билиш ҳиссимизни қандай асрашимиз керак?

Доно ҳаким жавоб берди:

— Кўринг, қора тун ёруғ кундузни, совуқ ҳаво иссиқ ҳароратни тўхтовсиз қувалаб юради. Лекин ёруғлик ҳеч қачон қаро тунга, иссиқ ҳарорат эса ўзини совуққа алмашмайди. Зеро, яхшилик ҳам ҳеч қачон ёмонликка қўшилиб кетмайди. Табиатнинг шу мустаҳкам қоидасидан ўрнак олиб, меҳр-оқибатингизни ғазаб-нафратга айлантирманг, қадр-қиммат фазилатингизни қаро ерга урманг.

Одамлар яна сўрашдики:

— Меҳр-оқибатсиз, қадр-қимматсиз одамни нимага қиёс қилса бўлади?

— Меҳр-оқибатли, қадр-қимматли одам хушбўй ҳидли, ҳусни жозибали гулга ўхшайди. У ҳаётда яйраб-яшнаб яшайди. Агар шу икки фазилатдан одам маҳрум бўлса, у жозибаси кетиб, ҳиди йўқолган ва хазонга айланган гулдек хор бўлади.

Байт:
Бошни фидо айла ато қошиға,
Жисмни қил садқа ано бошиға.

● Мунофиқлик, хушомадгўйлик ва иккиюзламачилик энг катта ёвузликдир. Ниқобга ўралган бу ёвузликларни сеза бил, унга нисбатан ғазабкор ва муросасиз бўл.

● Одамни ўзига мақташ хушомадгўйлик белгисидир.

● Фақат пасткаш одамгина олдингда мақтаб, орқангдан ғийбат қилади.

● Кимки хушомадга учса, ҳимоясиз қолади.

● Яхшилик ниқобига ўралмаган ёки унинг кўмагига суянмаган биронта ҳам иллат йўқ.

● Адаб ҳақида донолар шундай дейди:

Адаб — яхшилик билан ёмонликнинг фарқини билиш, фойда билан зарар ўртасидаги тафовутни англашдир. Адаб воситасида киши ўз жонини ёмон хислатлардан даволайди, ёқимсиз айблардан поклайди, чиройли фазилатлар билан безайди.

Адаб кишини энг чиройли хулқ билан қуроллантиради. Натижада барча ақл эгалари бундай кишидан ҳар ишда рози бўладилар. Адаб эгаси эса кундан-кунга обрў топади, аҳволи яхшиланади, ишлари равнақ топади.

Баъзи ҳакимлар адабни энг масъум ва кўркам феълга эга бўлиш десалар, баъзилари нафсни барча қабиҳ одатлардан тозалаш дейдилар. Демак, кимда адаб бўлса, бу ноёб неъмат. Адаб — ақлнинг суянчиғи, барча фазилатларнинг жони.

Байт:
Ишонмағил маддоҳ сўзамолларга,
Заррача наф учун сени мадҳ этар.
Бир куни муродин ҳосил этмасанг,
Икки юздан ортиқ айб санаб кетар.

● Энг эзгу ниятли кишида уч фазилат бор: тоат-ибодатда ибрат кўрсатади, гуноҳлардан сақланади, ёмонлик қилган кишига ҳам яхшилик қилади.

● Мунофиқда уч аломат бор: сўзлаганда ёлғон гапиради, ваъдасига вафо қилмайди, омонатга хиёнат қилади.

● Кишининг қалбида тўрт гавҳар бўлиб унинг тўрт душмани бўлади. Биринчиси, ақл гавҳаридир, унинг душмани — ғазаб. Иккинчиси, илм гавҳари — душмани такаббурлик. Учинчиси, қаноат гавҳари — душмани ҳирс. Тўртинчиси, саховатлик гавҳари бўлиб, унинг душмани эса таъмадир.

Ривоят қиладилар: «Бир-бирингиз билан аччиқлашманг, ҳасад қилманг, тескари қараб кетманг. Эй инсонлар, бир-бирингиз билан ака-ука бўлинглар, ҳеч бир мусулмон киши ўз биродаридан уч кечадан ортиқ аразлаб юриши жоиз эмасдир».

Сешанба 10

Чоршанба 11

Пайшанба 12

Жума 13

Шанба 14

ҚИММАТБАҲО ТОШЛАР СИРЛАРИ

«Регент» жавоҳири

Бу ноёб улкан олмос 1701 йили Ҳиндистоннинг жанубида жойлашган Кистна шаҳри яқинидаги Партиал олмос конидан қазиб олинган.

Бу олмос биринчи кўринишида 410 карат (карат — 0,2 граммга тенг) бўлган. Номаълум йўллар билан Эрон савдогари Жемчунд қўлига тушади. Ўша даврда Мадрас фортининг губернатори бўлган Вильям Питт олмосни Жемчунддан 20400 фунт стерлингга сотиб олади. В. Питт Англияга қайтиб келгандан кейин бу олмосни заргарларга бериб, уни бриллиантга айлантиришни буюради. Олмосни заргарлар икки йилдан ортиқ тарашлаб, силлиқлаб, оғирлиги 140,5 каратли гўзал, мафтункор бриллиант тайёрлайдилар. Бу бриллиант кўринишидан жуда ҳам тоза ниб, тушган нур таъсирида товланиб турарди ва 64 та қиррага бўлинган эди. Питт бриллиантни ўзида сақлашга қўрқади ва 1717 йили уни Франция герцоги Орлеанскийга 3750000 франкка (135000 фунт стерлинг) сотади. Орлеанский эса бу бриллиантни Людовик XIV га совға қилади ва жавоҳир қирол тожига ўрнатилади. 1792 йилнинг 17 августида Гард-Мёбл қасридан қирол тахтига мансуб бўлган қироллик рамзи бўлган жавоҳирлар билан бирга «Регент» ҳам ўғирланади. Лекин ўғрилар «Регент» бриллиантини хеч кимга сота олмасликларини билиб, уни қайтариб, каср ичига ташлайдилар.

Наполеон Франция тахтига ўтиргандан кейин ғазнада маблағнинг танқислигини кўриб, «Регент» бриллиантини гаров сифатида ишлатиб, керакли маблағни олади. Бу олинган маблағ эвазига у армиясини қуроллантириб, Миср, Россия ва бошқа давлатларга юриш қилади.

Франция ҳукумати Наполеондан кейин, Франция қироллиги рамзи бўлган қимматбаҳо буюмлар қаторида кимошди савдосида «Регент»ни ҳам сотиб олади ва Лувр музейига томошабинлар учун қўяди. 1940 йили Францияга бостириб кирган гитлерчилар «Регент» бриллиантини қидириб топа олмайдилар. Бриллиант Шамбор қасрининг оддий деворининг мармар плитаси орасига беркитилиб қўйилган эди. Ҳозир бу ноёб бриллиант Лувр музейига қўйилган. У сотилмайди, чунки унинг силлиқланган қирраси бошқа шунга ўхшаш бриллиантлардан бир неча маротаба юқори ва ўз сифатли. Шунинг учун унинг бахоси чексиздир. У 30x29x19 миллиметрли ўлчамга эга.

Илҳом ШЕРМУҲАММАД

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

Очиқ турдаги **«Матлуботтаъминот»** акциядорлик жамияти ўз акциядорларига 2002 йил 30 декабрь соат 11 да, Тошкент шаҳар, Жомий кўчаси, 5-уйда жамият акциядорларининг навбатдан ташқари умумий йиғилиши ўтказилишини маълум қилади.

Йиғилиш кун тартибидаги масалалар:

1. «Матлуботтаъминот» жамиятининг Низом жамғармасини кўпайтириш.

2. «Матлуботтаъминот» жамият Низомига ўзгартиш киритиш.

Жамият кузатув кенгаши

«Ўзбек Давлат цирки» Республика бирлашмаси Тошкенбой Эгамбердиев номли Тошкент Давлат ЦИРКИ

2002 йил 25 декабрдан 2003 йил 12 январга қадар

ЎҚУВЧИЛАРНИНГ ҚИШКИ ТАЪТИЛ КУНЛАРИДА

БОЛАЖОНЛАР, СИЗЛАР УЧУН! ЭРТАКЛАРДАГИ САЙЁРАЛАР БЎЙЛАБ ЯНГИ ЙИЛ САЁҲАТИ

Қувноқ мультфильмлар, софдил роботлар, ғаройиб махлуклар ва баджахл мавжудотлар билан учрашасиз

Томошалар: 25-27 декабрда соат 12,14,16 да; 28-30 декабрь кунлари соат 10,12,14,16,18 да; 31 декабрда соат 10,12,14,16 да; 1 январда 12 январгача соат 10,12,14,16,18,19.30 да бошланади.

Чипталар цирк кассаларида ва туманлардаги кассирлар томонидан сотилади.

Ҳар турли шаклда тўлашни мумкин. Касса эрталабки соат 9 дан ишлайди.

Маълумотлар учун телефонлар: 144-29-04, 144-35-91.

10 декабрда Миробод туман меҳнат ва иш билан бандлик бўлими пойтахт аҳолисини навбатдаги бўш иш ўринлари ва вакант лавозимлар ярмаркасига таклиф этади.

Ярмарка соат 8.00 дан 14.00 гача қуйидаги манзил: Тошкент шаҳри, Мирobод тумани, Сарикўл кўчаси, 1-уй (мўлжал — Саноат касб-ҳунар коллежи биноси)да бўлиб ўтади.

Транспорт: 55 ва 66-автобуслар.

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Бош муҳаррир Акмал АКРОМОВ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

Телефонлар: хатлар — 133-29-70; эълонлар: 133-28-95, 132-11-39. факс: (3712) 133-29-09.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади.

Нашр кўрсаткичи — 563

Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади. 4259 нусхада босилди. Қоғоз бичими А-2

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтамти»га 133-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Газета Ўзбекистон Давлат матбуот қўмитасида 10-рақами билан рўйхатга олинган

Газета «Тошкент оқшоми»нинг компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Буюртма Г-1108. Босмага топшириш вақти 13.00 Топширилди 13.45 1 2 3 4 5 6